

LIETUVOS GEDULO IR VILTIES DIENA
MINIME SAVO TAUTOS GENOCIDĄ, PRASIDĖJUSĮ 1940 M. BIRŽELIO 14 D.,
KAI SOVIETŲ SĄJUNGA OKUPAVO LIETUVĄ

KADA?

Mindaugo karūnavimo – valstybės dienos išvakarėse, 2009 m. liepos 5-ąją 21 valandą Lietuvos laiku (GMT+3), kai apiplaukę Žemės rutulį ir atlikę savo misiją - pakvietę viso pasaulio lietuvius kartu švęsti Lietuvos vardo tūkstantmečio - sugrįš „Tūkstantmečio odisėjos“ buriuotojai.

KUR?

Visame pasaulyje. Visur, kur tik yra lietuvių. Dideliuose ir mažuose pasaulio miestuose. Svarbiausiuose miestų aikštėse ar savo namų kieme. Kad ir kur būtume - gimtojoje žemėje ar pasklidę po pasaulį, ranką prie širdies pridėję giedosime „Tautišką giesmę“. Kviečiame kiekvieną aktyviai įsijungti - suburkite savo šeimą, giminę, draugus, miesto gyventojus ir giedokite Lietuvos himną toje vietoje, kuri Jums reikšminga, brangi.

KAIP?

Mes, viso pasaulio lietuviai, Lietuvos himną giedosime taip, kaip dar niekada negiedojome. Taip, kad būtume ir jaustumėmės visi kartu. Mintimis, žodžiais ir širdimi. Juk Lietuva – tai jausmas, kad esame kartu.

KODĖL?

Nuo amžių kiekviena „Tautiškos giesmės“ eilutė mus telkė, drąsino, vienijo ir neleido prarasti savasties. Nesvarbu, kiek kilometrų ir valandų mus skiria – Lietuvos 1000-metį švęskime kartu. Kad pasaulis išgirstų: visame pasaulyje mus jungia vienas vardas – Lietuva. Mes didžiujamės savo šalimi ir tūkstantmete jos istorija. „Tautišką giesmę“ giedame už Lietuvos ateitį.

DIENA, VERTA
TŪKSTANČIO METŲ

Surinksime „Tautiškos giesmės“ giedojimo vaizdo įrašus, filmuotus įvairiose šalyse ir miestuose, netikėčiausiose peizažuose, dieną ar naktį, ir sujungtus į vieną vizualinį kūrinį liepos 6-ąją paskleisime visam pasauliui.

LETUVOS SEIMAS PAGERBĖ „JUODOJO BIRŽELIO“ AUKAS

Vilnius, birželio 11 d. (ELTA). Seimas iškilmingai paminėjo Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido atmin-tinas dienas. Seimo pirminin-kui Arūnui Valinskui pasiūlius, parlamentarai tylos minute pagerbė tuos, kurie negrįžo - mirė tremtyje ar žuvo kanki-nami. "Trėmė Lietuvos pi-liečius, nes trėmimas bu-vo bandymas negrįžtamai sunaikinti Lietuvos valsty-bę", - sakė A. Valinskas.

Kalbėdamas apie skaus-mingą "juodąjį birželį", Seimo vadovas sakė, kad kas trečias suaugęs lietuvis tapo okupantų vykdyto genocido ir teroro au-ka, du trečdaliai iš jų buvo mo-terys ir vaikai, 70 proc. vaikų mirė tremtyje, nesulaukę dvi-

ejų metų amžiaus. "Tremtis ne-aplenkė nė vieno gyventojų sluoksniu. "Juodojo birželio" są-rašuose buvo mokytojai ir ku-nigai, gydytojai ir karininkai, ūkininkai ir darbininkai, tarnau-tojai ir valdininkai, visuomenės ir politikos veikėjai, eiliniai darbstūs Lietuvos žmonės", - sakė A. Valinskas.

Tačiau, akcentavo jis, nei spygliuota viela apraizgyti gy-vuliniai vagonai, nei tūkstančiai kilometrų, skiriantys nuo tėvy-nės, negalėjo ištrinti Lietuvos vardo. "Todėl Birželio 14-oji ne tik mūsų tautos Gedulo, bet ir Vilties diena. Vilties išgyventi, vilties sugrįžti į tėvynę. Viltis palaikė juos sunkiausiais gyve-nimo metais, suteikė jėgų ir tvir-tybės. Jie sugrįžo gyvi ir mirę,

kad atgultų amžinam poilsiui sa-vo žemėje. Tremtis į Rytus, emigracija į Vakarus, rezisten-cija pogrindyje - už šių žodžių - tūkstančiai aukų, tūkstančiai sugriautų gyvenimų ir tūkstan-čiai likimų, už šių žodžių skaudi mūsų istorija. Jos puslapiuose įrašyti vardai tų, kurie niekada nesugrįš, bet amžiams liks mū-sų bendra širdgėla", - sakė A. Valinskas.

Pasipriešinimo okupaci-niams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmi-ninkas Arimantas Dumčius sa-kė, kad kaip ir Seimo narė Vida Marija Čigriejienė yra kūdikys-tėje patyręs tremtinio dalia. Jis taip pat pastebėjo, kad Seimo nariai Vytenis Povilas Andriu-

2009 metų liepos 5-ąją
vienu metu visame
pasaulyje, visur, kur tik
yra lietuvių, giedosime
„Tautišką giesmę“

Lietuvoje	21:00
Adelaidėje	04:00
Al matoje	00:00
Al merijoje	20:00
Atėnuose	21:00
Berne	20:00
Bogotoje	13:00
Briuselyje	20:00
Budapešte	20:00
Buenos Airėse	15:00
Čikagoje	13:00
Dubline	19:00
Gdanske	20:00
Helsinkyje	21:00
Kaliningrade	21:00
Keiptaune	20:00
Kijeve	21:00 val.
Kišiniove	21:00
Kylyje	20:00
Klaipėdoje	21:00
Kopenhagoje	20:00
Lisabonoje	19:00
Londonė	19:00
Magadane	6:00
Maskvoje	22:00
Minske	21:00
Montevidėjuje	15:00
Niujorke	14:00
Oklande	06:00
Osle	20:00
Paryžiuje	20:00
Prahoje	20:00
Reikjavike	18:00
Rygoje	21:00
Romoje	20:00
San Paule	15:00
Sankt Peterburge	22:00
Sidnėjuje	04:00
Stokholme	20:00
Taline	21:00
Taškente	23:00
Tbilisyje	22:00
Toronte	14:00
Vienoje	20:00

Pastaba. Nurodytos valan-dos vietos laiku.

www.1000odlseja.lt
himnas@1000odiseja.lt,
tel. + 370 5 240 4460

kaitis ir Julius Sabatauskas gi-mė tremtyje, tremtinių šeimose. "Kasmet mažėja mūsų 1941 m. juodojo birželio represijų liudy-tojų. Mūsų beliko 500-600, dau-giausia vaikų. Reguliariai ren-kamės altajiečiai, lapteviečiai Kaune, Rumšiškėse, Ariogalo-je, Vilniuje. **Esame, žinoma, sovietinio genocido pradžios Lietuvoje tiesioginiai liudy-tojai**", - sakė parlamentaras.

"Nuoširdžiai dėkoju jums vi-siems už man, kaip 1949 m. (Nukelta į 5 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Išrinktosios prezidentės Dalios Grybauskaitės inauguracija liepos 12 d. vyks be didelės pompastikos - programoje nenumatyta nei iškilminga vakarienė, nei priėmimas, užtat žadamas koncertas S. Daukanto aikštėje ir tiesioginis būsimosios valstybės vadovės bendravimas su gyventojais sostinės gatvėse. Konstitucija numato, kad prezidentas privalo prisiekti Seime - būtent iškilmingu parlamento posėdžiu ir priesaika Tautai prasidės sekmadienį vyksiančios inauguracijos iškilmės. D. Grybauskaitė turėtų padėti karališkų lėlių puokštę prie Karaliaus Mindaugo paminklo greta Nacionalinio muziejaus. Šią tradiciją- pagerbti Vals-tybės įkūrėją- pradėjo dabartinis prezidentas Valdas Adamkus. Kaip ir per jo inauguraciją, prie paminklo išsirikiuos vėliavnešiai su Lietuvos miestų ir miestelių vėliavomis. Tuomet naujoji prezidentė dalyvaus iškilmingose šv. Mišiose Vilniaus Arkikatedroje. Iš karto po to ji, kaip ginkluotųjų pajėgų vadė, priims kariuomenės parodą Katedros aikštėje. Čia išsirikiuos atskirų kariuomenės rūšių atstovai. Vėliau įvyks Prezidento rūmų perdavimo ceremonija, postą paliekantis V. Adamkus įteiks D. Grybauskaitei aukščiausią valstybinį apdovanojimą - Vytauto Didžiojo ordiną su aukso grandine. Planuojama, kad naujoji Lietuvos vadovė kreipsis į žmones S. Daukanto aikštėje. Galiausiai šioje aikštėje turėtų įvykti koncertas. Žmonės galės stebėti kone visas iškilmes, O tie, kurie neturės galimybės dalyvauti renginyje, bent dalį jo galės pamatyti per Lietuvos televiziją. Kiek lėšų pareikalaus iškilmės, kol kas neaišku.

Lietuva šaukiasi po pasaulį išsibarsčiusius žymius savo tautiečius susiburti ir savo žiniomis, tarptautine patirtimi, investicijomis bei lietuviško eksporto skatinimu padėti gaivinti šalies ekonomiką. Tokia pasaulio lietuvių pagalba ypač svarbi sunkmečio sąlygomis, kai Lietuva išgyvena finansinę ir ūkinę krizę. Pažymint Lietuvos vardo tūkstantmetį įvairiais kultūriniais renginiais į juos įsiterps ir trečiasis Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas (PLEF), vyksiantis liepos 2-3 d. Jo atidarymas ir pirmieji renginiai bus surengti Prezidentūroje, o vėliau persikels į kitas sales. Tikimasi, kad susibūrę lietuviai, forumo metu dalyvausiantys ir verslo kontaktų mugėje, ilies minčių, žinių, konkrečių pastangų ir lėšų į jau esamą ar naują šalies verslą, padės pritraukti investicijų ir padidinti prekių bei inovatyvių paslaugų eksportą. Be to, garsių tautiečių, baigusių mokslus užsienyje ir turinčių patirties tarptautinėse kompanijose, laukiama ir valdžios bei kitose institucijose.

Beveik trečdalis Lietuvos gyventojų prisipažįsta, kad jie ar jų šeimos nariai yra davę kyšių per pastaruosius dvylika mėnesių. Tai rodo "Transparency International" 2009 metų Pasaulinio korupcijos barometro duomenys. Tai yra didžiausias rodiklis tarp tyrinėtų ES šalių ir vienas didesnių rodiklių pasaulyje: atsidūrėme vienoje grupėje su Azerbaidžanu, Bolivija, Kambodža, Gana, Indonezija, Iraku, Kenija, Mongolija, Rusija, Senegalui ir Venesuela. Lietuviai yra taip pat vieni kritiškiausių pasaulyje, vertinant valdžios pastangas pažaboti korupciją. 84 procentų apklaustųjų mano, kad jų valdžios atstovų veiksmai nukreipti prieš korupciją yra neefektyvūs. Lyginant su kitomis ES šalimis, Lietuvos gyventojai ypač pabrėžia valstybės tarnautojų, teisimų ir teisėkūros institucijų korumpuotumą.

Vyliausioji rinkimų komisija (VRK) tinkamai nekontroliuoja apygardų ir apylinkių rinkimų komisijų pirmininkų finansinės veiklos. Tai nustatė Valstybės kontrolė, įvertinusi, kaip VRK naudojo 2008 m. Seimo rinkimams organizuoti skirtas lėšas. Be to, nenustatytos rinkimų komisijų darbo laiko apskaitos taisyklės neleidžia užtikrinti tinkamo valstybės lėšų naudojimo. Auditoriai nustatė, kad 2008 metų rinkimų į Seimą metu kai kurių apygardų komisijų pirmininkams atlyginimai skaičiuoti už visas kalendorines mėnesio dienas, taip viršijant Darbo kodekse nustatytus darbo laiko apribojimus. Be to, pažeidžiant įstatymą nė viename VRK nariui nebuvo mokamas priedas už ištarnautus valstybei metus. Pažeidimų nustatyta ir samdomo personalo darbo užmokesčio apskaitoje.

Popiežius Benediktas XVI, priėmęs užsienio reikalų ministrą Vygaudą Ušacką, pasveikino Lietuvą su vardo paminėjimo tūkstantmečio sukaktimi ir pavadino ją didžia katalikiška šalimi, turinčia galias krikščioniškas tradicijas. Audiencijoje pas Šventąjį Tėvą dalyvavęs V. Ušackas Vatikano rūmuose taip pat susitiko su Vatikano valstybės sekretoriumi kardinolu Tarcisio Bertone, sekretoriumi santykiams su valstybėmis arkivyskupu Dominique Mamberti, Kardinolų kolegijos dekanu, buvusiu ilgalai-kiu valstybės sekretoriumi, kardinolu Angelo Sodano, paskirtu popiežiaus legatu asmeniniu atstovu Lietuvos tūkstantmečio iškilmėse, pranešė Užsienio reikalų ministerija. Per susitikimus akcentuotas glaudus, vertybėmis grįstas Lietuvos ir Šventojo Sosto bendradarbiavimas, ginant žmogaus teises ir laisves, ypač religijos laisvę, skatinant pasitikėjimą tarp tautų ir religijų ir siekiant užtikrinti tarptautinės humanitarinės teisės įgyvendinimą. **LGITIC**

Pirmasis JAV prezidento Barack Obamos ir jo patarėjų vizitas pas Saudo Arabijos karalių Abdullah birželio 3 d. *NYT*

JAV NEGALI PRIMESTI SAVO VERTYBIŲ

JAV prezidentas Barackas Obama pareiškė, kad Jungtinės Valstijos negali primesti kitoms šalims savo vertybių, tačiau tvirtino, kad tokie principai kaip demokratija ir įstatymo valdžia yra universalūs.

Interviu britų transliuotojui BBC, kurį davė prieš savo vizitą į Saudo Arabiją, Egiptą ir Europą, B. Obama sakė, kad Jungtinės Valstijos turi vadovauti rodydamos pavyzdį, ir tai pirmiausia reiškia Gvantaname Kuboje esančios sulaikytųjų stovyklos uždarymą.

"Manau, pavojinga, kai Jungtinės Valstijos ar bet kuri (kita) šalis mano, kad mes galime paprasčiausiai primesti šias vertybes kitai šaliai su kitokia istorija ir kitokia kultūra", - sakė JAV prezidentas. Tačiau jis pabrėžė: "Demokratija, įstatymo valdžia, žodžio laisvė, religijos laisvė - tai ne tik Vakarų principai, kuriuos reikia užkelti šioms šalims, - veikiau tai ... yra universalūs principai, kuriuos jos gali priimti ir patvirtinti savo nacionalinio identiteto dalimi".

B. Obama sakė, kad savo kelionės metu "skatins" šalis

propaguoti šias vertybes, bet pridūrė: "Manau, jog svarbiausia, ką galime padaryti, yra būti geru pavyzdžiu".

"Štai kodėl Gvantanamo (kalėjimo) uždarymas, mano požiūriu, kad ir koks sunkus būtų, yra svarbus. Nes dalis to, ką norime pareikšti pasauliui, yra tai, kad šios ... vertybės ... yra svarbios net tada, kai sunku, net ypač (svarbios) tada, kai sunku, ne tik tada, kai lengva", - pažymėjo JAV vadovas.

B. Obama yra pažadėjęs Gvantanamo kalėjimą uždaryti iki 2010 metų sausio 22-osios, bet jo planai susidūrė su kitų šalių nenoru priimti Gvantanamo kalinius ir griežtu amerikiečių nepritarmu tam, kad jie būtų perkelti į JAV teritoriją. **BBC**

Teroristinio tinklo "Al Qaeda" vadas Osama bin Laden paskelbė naują vaizdo įrašą su grasinimais, skiriamą JAV prez. Barack Obama politikai, praneša naujienų agentūra *France Presse*. Labiausiai ieškomo teroristo vaizdo įrašas buvo parodytas netrukus po to, kai B. Obama atvyko į Saudo Arabiją.

KUBA NEGRĮŽTA Į AVO

Amerikos valstybių organizacija (AVO) birželio 3 d. panaikino 47 metus trukusį Kubos narystės organizacijoje suspendavimą, kai tokį sprendimą pagaliau palaikė ir Vašingtonas. Tačiau Havana teigia, kad nėra suinterasuota grįžti į organizaciją.

„Kuba niekada pati neprašė ir neparodė noro sugrįžti į Amerikos valstybių organizaciją“, - sakė Kubos atstovas Randy Alonso. Į narystės atnaujinimą Kubos valdžia kol kas nereagavo.

34 valstybės vienijanti organizacija vienbalsiai nutarė panaikinti 1962 metais priimtą sprendimą iš savo gretų pašalinti Kubą dėl saloje įvykusios komunistinės revoliucijos.

JAV anksčiau sakė, kad nepritars Kubos grįžimui į organizaciją, jei saloje nebus įvykdytos demokratinės reformos. JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton teigė, kad dabar „Kuba turi pademonstruoti savo pasiryžimą paisyti organizacijos vidaus taisyklių ir vertybių sistemos“. **LRT**

Prezidentas Barack Obama su buvusio prezidento žmona Nancy Reagan Baltuosiuose rūmuose, kai jis pasirašė Prezidento aktą sudaryti komitetui, kad būtų iškilmingai paminėta Amerikos vieno žymiausio prezidento Ronald Reagan šimto metų amžiaus gimimo sukaktis 1911 m. vasario 6 d. *Reuters*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

TAUTA BE ATMINTIES – NETURI ATEITIES

"Likimas, istorija arba Dievas - kaip kas supranta - davė mums šitą žemės gabalėlį, kuris turi tokį gražų vardą: Lietuva.

Jis tiko apsigyventi mūsų protėviams prieš mūsų erą, bet mums teko didelė atsakomybė, kad jis tiktų gyventi ir mūsų ai-niams po mūsų", kalbėjo Vytautas Landsbergis Vilniaus Gedi-mino aikštėje 1988 m. birželio 24 d.

Tada Sąjūdžio narys A. Žebriūnas tarė: "Lietuvos istorijoje pilna baltų dėmių, nepaskelbti istoriniai dokumentai. Mums rūpi, kad būtų paskelbti 1940-uosius metus liečiantys dokumen-tai, prie kurių negali prieiti net istorikai... Laikas paskelbti pa-čius skaudžiausius Lietuvos istorijos laikotarpius liečiančius do-kumentus" (Sąjūdžio žinios, 1988 m., Nr. 4).

"Žmonės, nežinantys savo istorijos, visada lieka vaikai". Šiuo antikiniu sakiniu lietuvių tautos patriarchas Jonas Basanavičius pradėjo pirmąją savo Prūsiose leistos "Aušros" numerį. Jau ta-da lietuvių šviesuomenei buvo aišku, kad tauta be atminties - neturi ateities. Lietuvių tautinis susipratimas prasidėjo nuo isto-rijos susigrąžinimo.

Šiandien iš mūsų vėl norima atimti istoriją. Kažkam įsakyta visą tautą laikyti vaikais, kuriuos reikia taip auklėti ir nurodinė-ti, mokyti ir slopinti tautos iniciatyvą mokyklose, kad jie praras-tų valią, savigarbą, bet kokią pajėgumą priešintis kosmopolitiz-mui. Dėl to ir saugojami istoriniai archyvai, kad nežinotume sa-vo praeities istorijos.

Kai po trečiojo Lietuvių ir Lenkijos padalinimo Lietuvą už-grobė Rusija, carienė Jekaterina klausė prancūzų rašytojo F. Vol-taire, koku būdu galima greičiausiai nutautinti vadinamąjį "Seve-ro-Zapadnyj kraj". Voltaire carienei atsakė: "Pirmausiaiai reikia pakirsti tų žmonių moralę". Tuoj pat Lietuvoje atsirado begalybė smuklių, įstatymo būdu valstiečiai verčiami pirkti degtinę, vyną, alų. Prasidėjo masinis tautos nugirdymas, lietuvių tradicijų panei-gimas, papročių nesilaikymas, rusiškų dainų plėtimas. Kol paga-liau vyskupo Motiejaus Valančiaus Blaivybės sąjūdis pristabdė į prazūtį neriančią tautą.

Šiandien mūsų tautoje vėl klesti svaiginimasis, vaikučių išsi-žadėjimas, net žudymas, seimūnų palaidumas ir melas. Juk sa-koma: netiesa buvo Stalino legionai Lietuvoje, netiesa, kad Lie-tuva buvo okupuota, netiesa buvo žmonių tremtys į Sibirą, ne-tiesa priverstinė kolektyvizacija, netiesa buvo jėga žmonių pa-šalinimas nuo savo žemės. Fizinė grėsmė lietuvių tautai dar ne-išnyko.

1940 metais jėga ir klasta aneksavo Lietuvą, Latviją ir Estiją Sovietų Sąjungos komunistų partinė ir valstybinė vadovybė. Kaip Rusijos carai, nepasitikėjo lietuvių tauta, pirmiausia inteligenti-ja, politiniais asmenimis, karininkija, dvasininkija, verslininkais ir ūkininkais, kuriuos vadino "buožėmis", visais tais, kurie suda-rė lietuvių tautos žiedą. Tad 1940 m. liepos 7 d. saugumo direk-torius A. Sniečkus patvirtino tautininkų, voldemarininkų, liau-dininkų krikščionių demokratų, jaunalietuvių, socialdemokratų, šaulių, eserų likvidacijos planą ir liepos naktį iš 11 į 12 dieną prasidėjo visoje Lietuvoje suėmimai - suimta per 2 tūkstančius lietuvių - prasidėjo tautos deportacijos, trukusios maždaug iki 1953 metų. Turbūt niekada nesužinosime tikslaus deportuotų

KOKIA YRA LIETUVIŲ TAUTOS SIELA?

Atrodo, ji yra apimta didžiu-lės sumaišties.

Lyg ir skaidriai ją nušvietė prezidentės rinkimai. Norėjosi tikėti, kad laikas ir patirtys tau-tai suteikė brandos, ir ji nebe-sitikės stebuklo. Bet taip neat-sitiko.Ji ir dabar dar nesupran-ta, kad vienas žmogus stebuk-lo nepadarys. Kad reikia ne tik visos tautos bendrų pastangų, kantrybės, ištvermės,bet ir kaž-ko dar gilesnio. **Reikia iš-kuopti tą begalinį purvą**, ku-rio yra prisikaupę - nežinau, per kurį laiką: ar per okupacijų de-šimtmečius, ar per Nepriklau-somybės metus. Jis slūgso tam-siajame ir giliajame sielos dug-ne, o į paviršių iškyla tirštais, juodais drumzlių debesimis, vos stipriau kasdienybę sujudina koks kartais ir nelabai reikšmin-gas įvykis, kokia nors nelaukta ar šiaip sensinga žinia.

Štai ir dabar – buvusio Pre-zidento sunki liga. Kokį baisų visuomeninės dorovės nuopuolį atveria interneto komentarai, kokia klaiki neapykantos ir pa-tyčių bedugnė prasižioja! Žino-ma, jie nėra totalus visuome-nės nuomonės atspindys, bet vis dėlto...

Klausi savęs, iš kur toks dvasios aptemimas? Turbūt sunku paneigti, jog taip pasireiš-kia žiojėjanti žmogaus dvasios tuštuma, vidinės kultūros sto-

ka. Taip kalba žmogus, apglu-męs nuo komercinės televizijos ir interneto netylančio infor-macinio triukšmo, nuo pasauli-nio šiukšlyno nešvaros, neturįs kontakto su tikrosios kultūros vertybėmis. Beje, ta proga ga-lima tik apgailestauti, kad mo-kykloje yra labai sumažėjęs li-teratūrinio ugdymo lyginamasis svoris ir augantis žmogus be-veik netekęs kontaktų su tuo atjautos, gailestingumo, sielos jautrumo pasauliu, kurį randa-me, kad ir Biliūno, Vaižganto, Putino kūryboje. Jei kam ne-aišku, ką gali duoti literatūra, tai šiandien permelyg dažnai sutin-kame žmogų, neišėjusį vaikys-tėje, jaunystėje literatūros mo-kyklos... Žinoma, viso to nega-lima pervertinti, žinant, kad vi-dinė kultūra priklauso ne tik nuo išsilavinimo. Nuo barbariš-kumo neapsaugo nei diplomai, nei užimami postai. Bet vis dėl-to labai daug lemia ne tik įgimi-ti, bet ir paveldėti dalykai, ap-linka, tradicijos, jų tarpe ir lite-ratūrinės.

O greta to – **dvasinę kul-tūrą griauinantys faktoriai**. Visų pirma besaikė girtuoklys-tė. Suprantu , kad reikia žiūrėti ir paties girtavimo šaknų, ku-rios , tiesą sakant, yra pakan-kamai viešumoje išanalizuotos: tai ir egzistencinis nesaugumo, būties beprasmiškumo jaus-

skaičiaus, kurių buvo šimtai tūkstančių kalėjimuose, koncentraci-jos lageriuose žuvusių, mūsų tautos kankinių.

Kai pas Antaną Sniečkų apsilankė jo šeimos nariai ir motina, prašydami sulaikyti deportacijas, išgirdo tokį atsakymą: "Tuos žmo-nes, kuriuos mes vežame iš Kauno, juk tai daugiausia vagys, vi-suomenės atmatos, prostitutės ir panašūs į juos. Bet tavo dėdė (sakė savo broliui Juozui) - jis turtingas, jis ūkininkas, o tie kiti juk taip pat. Tokius mes privalome išvežti". Taip A. Sniečkus vadino tauriausius Lietuvos vaikus. Taip liudijo Lietuvos komunistų va-dovo Antano Sniečkaus brolis Juozas, gyvenęs Cleveland, OH, JAV-jų Atstovų Rūmų Baltijos komiteto apklausinėjime, kurio pir-mininku buvo JAV Kongreso narys Charles J. Kersten, 1953 m. gruodžio 11 d.

Sniečkų motina taip pat pabėgo nuo savo sūnaus į Vokietiją, kad nebūtų išvežta į Sibirą, kaip kad buvo su Sniečkaus seserimi padaryta. Motina gyveno Hanau stovykloje ir kai ji JAV Kongre-so Atstovų buvo paklausta apie savo sūnų Antaną, atsakė: "Aš prakeikiau tą dieną, kai pagimdžiau išdaviką, kuris tiek daug kan-čių suteikė savo kraštui". Tai paliudijo ir sūnus Juozas Sniečkus. *(Ištrauka iš "Baltijos valstybių užgrobimo byla", JAV Kon-greso dokumentai, 1953-1954 metai, 713 psl.).*

Vokiečiai naciai taip pat ėmė vykdyti masinę teroro politiką, nors nacių planai turėjo būti įgyvendinti tik po laimėto karo, tačiau nacių jau tada masiškai buvo naikinami Lietuvos žydai, įvairių tautybių žmonės vežami prievarta darbams į Vokietiją, mobilizuo-jami į policinius, sargybinius dalinius, siunčiami saugoti koncen-tracijos lagerius.

(Pasinaudota ir JAV Valstybės departamento leidiniu "Das nacionalsozialistische Deutschland und die Sowjetunion, 1939-1941". Akten aus dem Archiv des Deutschen Auswar-tigan Amts, Departament of State, 1948).

Neseniai JAV prez. Barack Obama, pasakęs kalbą arabų pasauliui Egipte, pirmą kartą aplankė Buchenwaldo nacių kon-centracijos žudynių vietą. Gal ateis diena, kai jis aplankys ir ko-munistų Sibire kankintų ir žudynių milžiniškas vietas.

Todėl mes kasmet prisimename savo tautos genocidinį naiki-nimą, prasidėjusį 1940 metų birželyje, netekus trečdalio Lietuvos žmonių.

S. Tūbėnas

mas; ir socialinis neapgintumas, o vėliau įsijungę ir biologiniai faktoriai – paveldimumas, ben-dras liguistumas, organizmo neatsparumas. Čia ir situacija šeimose, vaikai, matantys nie-kados neišsiblaivančius tėvus .Iš tokios terpės atėjęs žmogus negali pozityviai santykiauti su visuomene, kitais žmonėmis. Jis nepajėgia blaiviai įvertinti savo ir kitų situacijos. Sveikas protas būna išsijungęs visiškai, o vartai atviri iš pasąmonės ky-lančioms tamsioms aistroms.

Tokioje dirvoje kaip piktžolės želia visokia barbarybė, ta-me tarpe - **labai žema politi-nė kultūra**. Nėra mados įsi-klausyti į oponento žodžius, jo požiūrį, dalykiškai viską ap-svarstyti, gal būt išvelgti jo mintyse nors dalį tiesos, kurią priėmus, galima būtų eiti į kom-promisus. Tėra tik aklas, be galo emocingas savojo požiū-rio teigimas. Gal dėl to ir va-dinamos diskusijos neretai pa-virsta visų šaukimu prieš visus, kai niekas negirdi ir nenori gir-dėti oponento, o klausytojas (jeigu diskusija yra vieša), jau-čiasi tarsi turguje arba smuk-lėje, nesuprasdamas, kas ką sako, teigia arba neigia.

O politinė kultūra yra bendrosios dorovinės kul-tūros dalis. Kai trūksta pa-garbos žmogui, jo orumo pai-symo, dėkingumo tiems, kurie daug dirbo ir nuveikė, nors kar-tais ir klydo (o kas drįstų pa-sakyti, kad jis pats yra be klai-dos ir kaltės?), kokia gali su-sikurti politinė bendruomenė, bendro tikslo siekianti piliečių visuomenė?

Dėl viso to (ir dar dėl kitų dalykų) aš nežinau, ar verta sie-ti visuomenės ir politikos atgi-mimą vien su naująja Preziden-te, kurios charakteris toks stai-gus ir kategoriškas, kaip ir di-delės tautos dalies. Aš verčiau siečiau viltis su blaiviai, racio-naliai mąstančiais, ramaus cha-rakterio žmonėmis, kurie dabar irgi ateis į didžiąją politiką ir tam tikra dalimi lems psichologinį visuomenės klimata. Rinkimai dabar sukūrė tokią situaciją, kad turime ne tik naują ir nau-jovišką Prezidentę, bet ir naują opozicijos lyderį, kuris bus nau-joviška atsvara valdančiajai daugumai kartu su valstybės vadove. Tai būtent tokio tipo ly-deris, apie kurį kalbėjau: nesi-karščiuojantis, linkęs tartis ir susitarti, nekonfliktiškas, ne-egocentriškas, o kartu tvirtas, turintis savo nuomonę ir mo-kantis ją apginti. Jį palaiko ne vienas prityręs, atsakingas po-litikas. Per prezidentinę rinki-mų kampaniją nežinau iš kie-no lūpų nuskambėjo pranašys-tė: „Tai kitos kadencijos prezi-dentas“. Pažiūrėsim.

Vanda Zaborskaitė,

Bernardinai.lt

LENKŲ REIKALAVIMAI DVELKIA NACIZMU

Vilius Bražėnas

Vėliausieji lenkų atstovų Lietuvoje ir net Lenkijoje Lietuvai ir lietuviams statomi reikalavimai neabejotinai dvelkia nacizmo tvaiku. Juokingas reikalavimas lietuviams pakeisti savo rašybą kai kurių lenkų tautinio išskirtinumo ir virš visų kitų Lietuvos mažumų pasiaukštinimo jausmui patenkinti ne visus prajuokina. Lietuvius jis priverčia atsisukti atgal į istoriją, kurios susiejimas kelia klausimų.

Kas nors net gali paklausti: kas ką išmokė tokio nacizmo - vokiečiai lenkus, ar lenkai vokiečius? Nacizmas, kurį neseiniai, nors daugelis, kaip asmeniškai patyriau režimo prievartą, tragiškai pergyveno kultūra pasižymėję vokiečiai yra savos tautos iškėlimas virš kitų, "nelygiaverčių", tautų, tuo jas pažeminant.

Pastarosios nacistinės kai kurių lenkų galvosenos apraiškos yra apgailėtinos ypač todėl, kad tai primena tamsų šešėlį tiems lenkams, kurie, su pagrindu, didžiuojasi savo tauta ir sava tautine kilme, tačiau gerbia ir nežemina kitų tautybių žmonių. Ypač nuostabu, kad tiek, atrodo daug šių dienų lenkų nepaveikė teigiamai net tokia didi asmenybė, kaip Popiežius Jonas Paulius II - lenkas! Nulenkęs šiam didžiam Žmogui - lenkui - galvą, bandysiu pristatyti savo asmeninę istorinę patirtį, savo, kaip lietuvių, susidūrimuose su lenkais.

Pirmojo Pasaulinio Karo pasitraukėlių į Rytus šeimos vaikiški susidūrimai čia neturi reikšmės. Tačiau neišdildomais liko Lietuvon (1922 m.) grįžusio ir moksleivių tapusio jaunuolio jausmai kasmet minint Želigovskijados - Vilniaus ir Vilniaus krašto užgrobo minėjimai. Savaime aišku, jog tai negalėjo neapkartinti jaunuolio pažiuros į lenkus. Ją veikė ne šūkiškai "Mes be Vilniaus nenu-rimsim!", o Suvavalkų sutarties sulaužymo nusikaltimas.

Nepagerino mano pažiuros į lenkišką elgseną ir ("geriems kaimyniniams ryšiams atstatyti") Lenkijos ultimatumas Lietuvai. Tai priminė piemenavimo dienose girdėtas "senių" posakis: "Per gvol tą bučiuojant - dvasia smird".

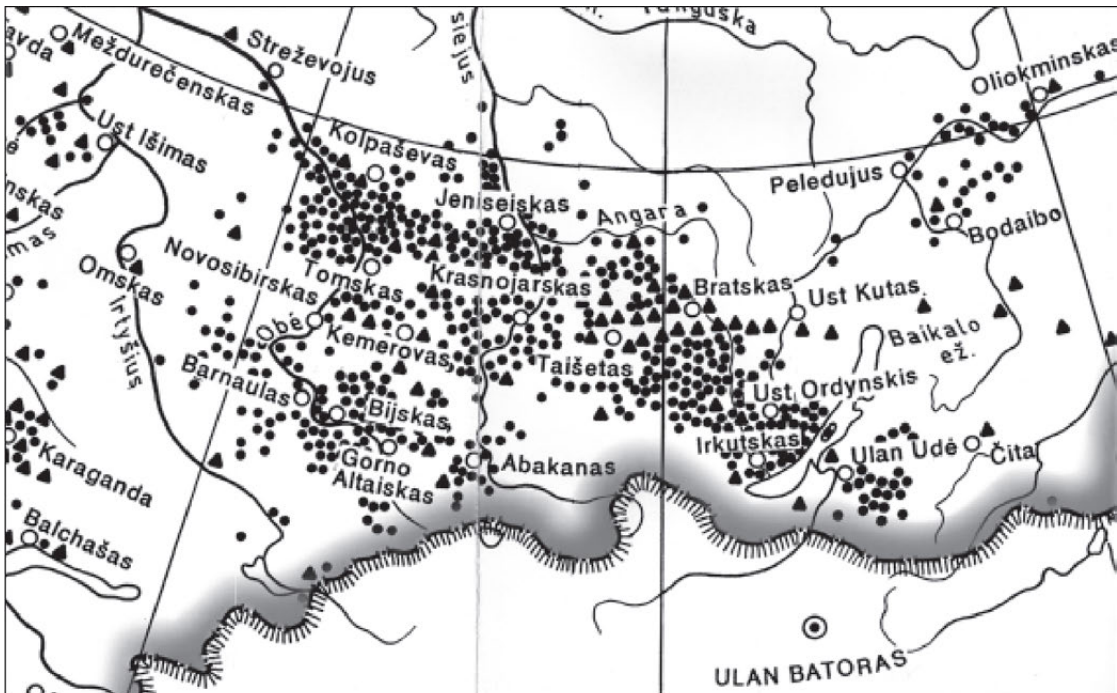
Man nepamirštamas yra istorinis susidūrimas, o ne "sustitikimas", su lenkais Antrojo pasaulinio karo pradžioje. Su sovietais suokalbinkų vokiškų nacių užpulti lenkai nuostabiai didvyriškai gynėsi. Tačiau, iš Rytų prieš juos pajudėjus nacių draugams bolševikams, Lenkijos kariai iš žnyplių gelbėjosi kaimyninėse valstybėse.

Kaip atsargos karininkas tuo metu buvau mobilizuotas. Tarnavau Kėdainiuose, Ryšių batalione.

Pasitaikė, kad su bataliono vadu, majoru, stovėjome Kėdainių geležinkelio stoties perone, kai pro stotį lėtai slinko internuotų lenkų karių traukinys. Prekinių vagonų tarpduriuose stovėjo, o kai kurie, nukarę kojas, sėdėjo savo tėvynę apleidę kariai. Jie vyko nežinion, dargi ne visai draugiškon valstybėn. Sunku būtų įsijausti į jų dvasinį stovį. Ant-rame ar trečiame praslėnkančio traukinio vagonė, atrodo puskarininkio laipsnio, karys, iš uniformų atpažinęs Lietuvos karininkus, atsistojo ir mus, gal kiek nerąšiai, pagerbė šauniu karišku saliotu.

Į to kario, nors ir nugalėto, saliotą, buvo, be jokių dvejo- nių atitinkamai atsakyta. Stai- ga, lyg karišką maršą išgirdę, sąlygų sugniuždyti kariai pakilo, išsitiesė, ir, lyg dvasioje tap- tų nugalėtojų, kiekvieno praslėnkančio vagono tarpduryje susibūrę lenkai kariai atidavė karišką pagarbą Lietuvos ka- riams. Be abejo Lenkijos liki- mo karius sujaudino ne labai draugiškos valstybės karininkų parodytą kario pagarbą kariui. Vienok mano jausmus pažeidė į žurnalizmą ir politinę analizę linkusio kario mintis, kad toks pat likimas gali ištikti Lietuvos karius. Tai daugelį ištiko vokie- čių ir rusų karo pradžioje 1941 m. birželį. Toks likimas su ki- tais Tėvynės Apsaugos Rinkti- nės vyrais ištiko mane, po pra- laimėto 1944 m. spalio 7 d. mū- šio prie Sedos, traukiantis į ne visai draugišką Vokietiją. Pri- simenu pajutęs fizinį skausmą žengiant per ano meto Tėvynės Lietuvos sienos liniją, nors kaip manyta, tik porai mėnesių. Vo- kietijoje buvo broliškai ben- draujama su lenkų, kaip ir kitų tautybių, skautais, "išvietintų asmenų" stovyklose.

Amerikoje, bandant veikti JAV visuomenės galvosena Pavergtųjų Tautų laisvės bylos nau- dai, buvo labai draugiškai ben- draujama su lenkų "Baltaisiais Ereliais". Juos sudarė daugu- moje jauni lenkai, kurių neten- kino išeivijos lenkų, kaip ir kitų tautų, didžiųjų organizacijų va- dų prisiplakimas prie manipulia- torių globalistų sėdinčių valdžio- je. Todėl į vieną Vasario 16-sios minėjimą, be ukrainiečių, estų ir latvių (paprastai) atstovų, buvo pakviestas ir "Baltųjų Erelių" pir- mininkas. Šis, sveikindamas lie- tuvius, prašė juos imtis JAV esančių pavergtųjų tautų atsto- vų suvienijimui kovai su jų oku- pantais. Įsidėmėtinas, net žiūrint šių dienų įvykių fone, jauno len-

Iš Lietuvos gyventojų tremties ir kalinimo vietų Sovietų Sąjungoje 1940-1988 metų žemėlapis, nusė- to koncentracijos ir vergų stovyklomis, **tik mažytė dalis**. Juodais taškais pažymėtos tremties, o juodais trikampiais - kalinimo vietos.

ko vertinimas lenkų ir lietuvių is- torinio ryšio: "Lietuviai vadova- vo Žalgirio mūšiui", pareiškė jau- nas lenkas, "dabar jūs turėtumė- te vadovauti kovai už pavergtų- jų tautų išlaisvinimą". Tai pada- ro sunkiai suprantamu, **kodėl dabar kai kurie lenkų vadai neskiria pirmumo laisvei ir tautų išlikimui**, o susikaupia į kitą dominavimą, net per rašy- bą. Kažkaip tai neleidžia pamirš- ti lenkų balsavimo prieš Lietu- vos nepriklausomybę, susilaiky- mu. O užsispyrimas nacistinio tvaiko reikalavimais tikrai nepa- gerina kaimyninių santykių. Ir Lenkijos vadovų kompliment- nius pareiškimus - "Vilniuje jau- čiuosi kaip namie", tokie reika- lavimai pavirsta dviprasmiai: ir Muravjovas, ir Želigovskis ga- lėjo panašiai jaustis. Jeigu mū- siškiškai moderniškai lenkomanai LR valdžioje nusileistų lenkų iš- imtinių tautinių privilegijų reika- lavimams, to, ko gero patydomis belaukiančios kitos LR tautinės mažumos, pareikalautų jų var- dus ir pavardes rašyti jų rašme- nimis. Baisu net pagalvoti, kiek laiko ir išdo lėšų prireiktų byli- nėtis dėl "diskriminacijos", "žmo- gaus teisių pažeidimų" su rusais, vokiečiais, žydais, arabais ir ki- niečiais. Kur rastume jų "raidy- nus"?

Todėl, kiek kas ir kaip gali- me, **sugėdinkime ir sudraus- kime šiandienius lenkoma- nus**, kad jie pirmumą skirtų Lie- tuvai, o ne Lenkijai. Kur yra kiti profesorai ir net signatarai, ku- rie turėtų padėti vienišam to fron- to kovotojui Romualdai Ozolui pastangose pažadinti mūsų tau- tos tautinę savigarbą ir teisingu- mui pagarbą?

Atrodo norima mus grąžinti į anuos laikus, kai pravažiuojančią vyskupo Valančiaus karietą su- stabdė lenkas, ar sulenkėjęs lie- tuvis, prelatas. Vyskupo paklaus- tas, ko "brolis prelatas nori?", šis atsakęs: "Noriu pamatyti, kaip muzikas karietoje atrodo".

Neleiskime jokiems nacisti- niams svetimiesiems stabdyti Lietuvos Respublikos "karietą".

LIUSTRACIJOS PROCESO UŽBAIGIMO TERMINAS?

Š.m. birželio 2 d. Seimas po pateikimo pritarė įstatymo pataisoms, kuriose siūloma įteisinti konkretų liustracijos proceso užbaigimo terminą. Numatoma, jog komisija į Vilniaus apygardos administra- cinį teismą dėl asmenų pripa- žinimo slapta bendradarbiavu- siais su buvusios SSRS spe- cialiosiomis tarnybomis galės kreiptis tik iki 2012 metų lie- pos 1 dienos.

Už tokias Seimo Naciona- linio saugumo ir gynybos ko- miteto pirmininko Arvydo Anušausko pateiktas Asme- nų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialio- siomis tarnybomis, veiklos vertinimo ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo pataisas po pateikimo balsavo 59 Sei- mo nariai, prieš buvo 5, susi- laikė 18. Toliau šį dokumentą planuojama svarstyti Seimo posėdyje birželio 30 d.

Įstatymo pakeitimo projek- tu siūloma keisti Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosio- mis tarnybomis, veiklos ver- tinimo komisijos sudarymo tvarką, numatyti šios komisi- jos veiklos finansavimą iš valstybės biudžeto lėšų.

Taip pat siūloma atsisaky- ti asmenų, kurie bus pripažin- ti slapta bendradarbiavę su buvusios SSRS specialiosio- mis tarnybomis, darbinės veiklos apribojimų, numatant vienintelę priemonę - tokio bendradarbiavimo fakto pa- viešinimą.

Teikiamu projektu siekia- ma pašalinti Europos Žmo- gaus Teisių Teismo byloje "Žičkus prieš Lietuvą" kon- statuotus Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių ap- saugos konvencijos pažeidi- mus - atsisakoma jau pripa- žintų slaptųjų bendradarbių darbinės veiklos apribojimų privataus sektoriaus srityse.

Įstatymo pataisose siū- loma palikti draudimą ne- prisipažinusiems slaptie- siems bendradarbiams eiti tas pareigas, kur asmens patikimumas bei lojalumas Lietuvos valstybei naciona- linio saugumo požiūriu yra svarbūs.

Siūloma ir toliau drausti dirbti šiems asmenims valsty- bės institucijų vadovais bei tei- sės saugoje, krašto apsaugoje, darbą, susijusį su slaptintos in- formacijos naudojimu, vado- vauti nacionaliniam saugumui strateginę reikšmę turinčioms įmonėms bei eiti kai kurias ki- tas pareigas, kurioms valstybė nustato specialius reikalavimus.

Parlamentarai po pateiki- mo taip pat pritarė A. Anu- šausko pateiktoms Dokumen- tų ir archyvų įstatymo patai- soms, kuriomis siekiama pa- lengvinti susipažinti su KGB ir kitų buvusios SSRS specia- liųjų tarnybų rezervo karininkų bylomis sąlygas. Priėmus šias pataisas, susipažinti su tokiomis bylomis galės istori- kai, žurnalistai, kiti asmenys, bus galima paskelbti šių as- menų sąrašą. *LGITIC*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$10,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

(Atkelta iš 1 psl.)

Letuvos Seimas...

tremtinių vaikaitei, neapsakomo siaubo akimis mačiusiai į močiutės nugarą įremtą šautuvo buožę, išskirtos šeimos skausmą išgyvenusiai, suteiktą galimybę išsakyti savo įžvalgas ir požiūrį į juodžiausius ir skausmingiausius mūsų istorijos įvykius", - taip į Seimo narius kreipėsi parlamentarė Ona Valiukevičiūtė. Jos teigimu, okupacija ir genocidas - tai nėra vien beasmenės teisinės ar istorinės kategorijos arba vien istorikų tyrimų objektai, tai tautos tragedija, turinti tūkstančius vardų ir pavardžių, tai drama, sulaužiusi milijonų žmonių likimus. "Ji negali būti įvertinta jokiais pinigais, kaip neįkainojamos ir šių kruvinųjų istorijų pamokos, kurias mes privalome išmokyti ir niekada nepamiršti. Ar išmokome? Ar nepamiršome?" - retoriškai klausė ji.

Parlamentarė pastebėjo, kad šiandien, mėgaudamiesi laisvės ir nepriklausomybės būseną bei jų teikiama gerove, dažnai esame linkę dramatinizuoti net laikinus sunkumus, skausmingai reaguojame į menkiausius likimo mums siunčiamus išbandymus.

"Paklauskime savęs, ar išrovėme okupantų mums taip ilgai skiepytą pagiežą ir nepagarbą vienas kitam? Ar mes pajėgūs peržengti mus apėmusį sušvetimėjimą ir valdžios atotrūkį nuo žmonių? Ar vis labiau įsigalinti vartotojiška kultūra mus, kaip bedvases būtybes, tiesiog nuplukdys laiko nešama srove? - svarstė O. Valiukevičiūtė. Jos nuomone, bene svarbiausias klausimas, į kurį turime atsakyti kasdien, - ar mes dar išpažįstame tas vertybes, tas pamatines tautos savimonės atamas, kurių nesugebėjo sunaikinti galingas ir gerai organizuotas okupantas.

"Juk būtent tiesos, doros, teisingumo, tautinio identiteto samprata, pagarba valstybės istorijai, viltis ir tikėjimas, besąlyginis laisvės ir nepriklausomybės troškimas buvo tie okupaciją ir genocidą išgyvenusių žmonių ramsčiai, prieš kuriuos bejėgė pasirodė ir pati kruviniausia žudymo ir naikinimo mašina. Šių nepaprastai stiprių žmonių dėka Lietuva neliko be lietuvių", - sakė Žmogaus teisių komiteto narė O. Valiukevičiūtė.

Seime vykusiame minėjime dalyvavo ministras pirmininkas Andrius Kubilius ir Vyriausybės nariai, Aukščiausios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, Nepriklausomybės Akto signatarai, politinių kalinių ir tremtinių organizacijų atstovai, kiti garbingi svečiai.

Birželio 14-oji Lietuvoje minima kaip Gedulo ir vil-

Vilnius, birželio 7 d. (ELTA). Europarlamento rinkimai visose Sąjungos šalyse tapo tikru testu valdančiosioms politinėms jėgoms. Nors kaip ir buvo iš anksto prognozuojama rinkėjų aktyvumas ir buvo rekordiškai mažas, o daugelis ES šalių susiduria su rimtais ekonominiais sunkumais, ne visi rinkėjai buvo linkę „nubausti“ valdančiąsias politines partijas ir daliai jų pavyko patvirtinti rinkėjų palankumą. Didžioji dauguma europiečių savo balsus atidavė už dešiniąsias politines jėgas

Lenkijoje daugiausiai mandatų gavo valdančioji partija

Lenkijos valdančioji liberalios pakraipos Pilietinė platforma iškovojo pergalę Europos Parlamento rinkimuose, kuriuose surinko 44,39 proc. balsų, rodo paskelbti balsavimo rezultatai. Pilietinė platforma laimėjo 25 iš 50 Lenkijai skirtų vietų Europos Parlamente, kuriame iš viso yra 736 vietos. 2004 metais vykusiuose rinkimuose į Europarlamentą, kuriuose Lenkija pirmą kartą balsavo kaip naujoji Bendrijos narė, ši partija surinko 24,1 proc. balsų.

Latvijos rinkėjai už dešinės pakraipos partiją

Sunkią krizę išgyvenančioje Latvijoje Europos Parlamento rinkimus laimėjo dešinėsios pakraipos Piliečių sąjunga, kuri gavo 24,32 proc. balsų, rodo preliminarūs rezultatai, kuriuos sekmdienį paskelbė centrinė rinkimų komisija. Piliečių sąjunga, kurią permai įkūrė buvusi eurokomisarė Sandra Kalnietė, į vyriausybę atėjo tik kovo mėnesį, kai dėl ekonominės krizės ir gatvių protestų žlugus I.Guodmanio vyriausybei buvo suformuota nauja Valdžio Dombrovskio vadovaujama koalicija.

Centro kairės politinių partijų susivienijimas Santarvės centras (SC), kurio pagrindiniai rinkėjai yra rusakalbiai šalies piliečiai, su 19,53 proc. balsų liko antroje vietoje. Latvija, kurioje gyvena 2,3 mln. žmonių ir kuri į Europos Sąjungą (ES) įstojo

ties diena, birželio 15-oji - Okupacijos ir genocido diena. 1940 m. birželio 15 d. sovietinė armija okupavo Lietuvą. Nuo tos dienos prasidėjo lietuvių tautos genocidas.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro duomenimis, tik birželio 14-18 dienomis iš Lietuvos į Sibirą ištremta beveik 12 900 žmonių. Apskritai per pirmąją - 1940-1941 metų - okupaciją iš Lietuvos buvo ištremta, įkalinta arba sušaudyta apie 35 tūkst. žmonių.

EUROPARLAMENTO RINKIMAI VISOSE ŠALYSE TAPO IŠBANDYMU VALDANČIOSIOMS POLITINĖMS JĖGOMS

Suskaičiavus Europos Parlamento rinkimų rezultatus iš 1807 Lietuvoje veikusių rinkimų apylinkių, geriausiai sekėsi Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams. Jais pasitikėjo 25,39 proc. rinkėjų. Pagal tokius rezultatus konservatoriai gavo į 4 Europos Parlamento mandatus. *ELTA*

2004 metais, turi aštuonias vietas Europos Parlamente. Europos rinkimai šioje šalyje vyko birželio 6 d., drauge su vietos valdžios rinkimais, o rinkėjų aktyvumas buvo 53 procentai.

Sėkmė lydėjo dešiniąsias partijas

Pirmieji duomenys iš **Didžiosios Britanijos** parodė, kad ministro pirmininko Gordon Brown Leiboristų partijos laukia skaudus pralaimėjimas, kuris suduos naują smūgį premjero autoritetui po savaitę trukusių politinių neramumų.

Vokietijoje kanclerės Angela Merkel konservatoriai sutriuškino centro kairės pakraipos politinius varžovus ir iškovojo įtikinamą pergalę šiuose rinkimuose, kurie buvo laikomi savotiška generaline repeticija prieš rugsėjį numatytus visuotinius rinkimus.

Prancūzijos prezidento Nikola Sarkozy centro dešiniųjų Sąjunga už liaudies judėjimą nesunkiai įveikė opozicijoje esančius socialistus, surinkusi 28 proc. balsų. Socialistai ir žalieji gavo po maždaug 16 proc. balsų.

Skandalų krečiamo **Italijos** premjero Silvio Berlusconi centro dešiniųjų partija užėmė pirmąją vietą, surinkusi 35,6 proc. balsų, nors pats vyriausybės vadovas tikėjosi gauti 40 proc. balsų.

Ispanijoje opozicijoje esantys konservatoriai sutriuškino valdančiuosius socialistus - opozicinė Liaudies partija laimėjo 42,23 proc. balsų, o ministro pirmininko Jose Luiso Rodriguezo Zapatero partija gavo 38,51 proc. balsų.

Portugalijos vyriausybės vadovo Jose Socrateso Socialistų partija taip pat patyrė netikėtą nesėkmę, kai ją įveikė dešinėsios pakraipos socialdemokratiai.

Austrijoje itin gerai pasirodė euroskeptikų stovyklos

BŪSIMI LIETUVOS EUROPARLAMENTARAI

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) baigė skaičiuoti rinkėjų suteiktus pirmumo balsus. Paaikškėjo, kad rinkėjai „perstumdė“ tik dviejų partijų sąrašus. Be to, paaikškėjo, kad penkiems Seimo nariams apsisprendus vykti į Europos Parlamentą dviejose vienmandatėse rinkimų apygardose bus rengiami nauji Seimo narių rinkimai. Tuo tarpu socialdemokratę Viliją Blinkevičiūtę Lietuvos parlamente pakeis Aušrinė Marija Pavilionienė, o „darbieti“ Viktorą Uspaskichą – Jonas Pinskus. VRK suskaičiavus rinkėjų suteiktus pirmumo balsus paaikškėjo, kad rinkėjai pasitiki partijų sudarytais sąrašais. Nė vienos partijos sąrašo vadovas nebuvo rinkėjų „pastumtas“ žemyn.

Visišką pasitikėjimą partijos suformuotu sąrašu pademonstravo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų rin-

vadovo Hanso-Peterio Martino sąrašas, o valdantiejiems socialdemokratams tai buvo nesėkmingiausi rinkimai istorijoje, rodo oficialūs rezultatai.

Suomijos nacionalistinė euroskeptiška partija "Tikrieji suomiai" per šį balsavimą taip pat sulaukė didesnio rinkėjų palankumo ir gavo apie 10 proc. balsų, rodo preliminarūs duomenys.

Airijoje, kurioje rinkimai vyko penktadienį, valdančioji ministro pirmininko Briano Coweno (Brajanas Kovenas) centristinė partija "Fianna Fail" pralaimėjo opozicinei partijai "Fine Gael".

Tuo tarpu **Graikijoje** valdan tieji konservatoriai atsiliko nuo opozicijoje esančių socialistų ir patyrė pirmąjį per penkerius metus pralaimėjimą rinkimuose, kuriuose balsavo rekordiškai mažai rinkėjų.

kėjai. Jie tokį, kokį pateikė partija, paliko visą pirmąjį sąrašo ketvertuką.

Tėvynės sąjungai, kuriai teko daugiausia – keturios vietos Europarlamente, **atstovaus** buvę Europos Parlamento nariai **Vytautas Landsbergis** ir **Laima Liucija Andrikienė**, buvęs užsienio reikalų ministras **Algirdas Saudargas** ir **Radvilė Morkūnaitė**, aktyviai Europos Parlamente skleisdama informaciją apie projekto „Nord Stream“ keliamas grėsmes.

Socialdemokratams Europos Parlamente atstovaus Seimo narė, buvusi socialinių reikalų ir darbo ministrė **Vilija Blinkevičiūtė**, buvęs europarlamentaras **Justas Paleckis** ir Seimo narys, buvęs susisiekimo ir finansų ministras **Zigmantas Balčytis**.

„Tvarkos ir teisingumo“ partija į Briuselį siunčia apkaltos būdu iš prezidento posto pašalintą partijos pirmininką **Rolandą Paksą** ir buvusį Vilniaus merą **Juožą Imbrasą**.

Lenkų rinkimų akcijai turėtų atstovauti partijos pirmininkas, Seimo narys **Valdemaras Tomaševskis**. Tiesa, kol kas jis vienintelis dar dvejoja, ar pasinaudos galimybe išvykti į Briuselį, ar liks dirbti Lietuvos Seime ir vietoj savęs į Europarlamentą išsiųs buvusį Seimo narį Gabrielį Janą Mincevičių.

Darbo partijai Europos Parlamente atstovaus finansinėmis machinacijomis įtariamą partijos pirmininkas, Seimo narys **Viktoras Uspaskichas**.

Liberalų sąjūdis į Europos Parlamentą išsiųs filosofą, eseistą, laidos „Be pykčio“ kūrėją **Leonidą Donskį**. *LGITIC*

BAIGIASI LAIKAS KONKURSUI

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos skelbtasis literatūrinis romano konkursas, skirtas Lietuvos tūkstantmečio jubiliejui paminėti, baigiasi šių metų birželio 30 dieną. Jei rašytojai-konkursui išsiųs savo kūrinį pašto data birželio 30 d., kūrinys bus įteiktas Vertinimo komisijai. Keli rašytojai atsiuntė savo kūrinius jau atspausdintus, užmiršę, kad siunčiamas kūrinys turi būti parašytas konkursui, bet ne jau išleista knyga.

ST. PETERSBURG, FL

JONINIŲ ŠVENTĖ LIETUVIŲ KLUBE

Birželio mėn. 27 d., 6 val. p.p. Lietuvių klubo salėje prasidės trečiabangių organizacijos "Banga" valdybos ruošiamą "Joninių šventę". Programos svečiai ir atlikėjai - Jonavos savivaldybės teatras, kurie suvaidins E. Salolos komediją "Bobos". Po spektaklio bus dainos, rateliai, žaidimai, Joninių apeigos ir paparčio žiedo ieškojimas... Veiks baras, bus pardavinėjami karšti ir šalti patiekalai. Auka 10 dol., o vaikams iki 16 m. - nemokamai.

Registruotis Joninių šventei galima pas Laimutę Alvarado, tel. (727) 360-1064 arba pas Ramutę Kriškickienę, tel. (727) 687-1061 ar raminta_kr@yahoo.com

LB APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

2009 m. balandžio 30 d. Lietuvių klubo salėje buvo JAV Lietuvių Bendruomenės St. Peterburgo apylinkės susirinkimas. Susirinkimą pradėjo apylinkės pirmininkė Vida Meiluvienė, pranešdama, kad susirinkimas yra teisėtas, nes susirinko pakankamas skaičius narių.

Invokaciją sukalbėjo kun. dr. Matas Čyvas. Apylinkės sekretorė Alvita Kerbelienė perskaitė pavardes narių, mirusių per paskutinius dvejus metus. Jų atminimas buvo pagerbtas atsistojimu ir minutės tyła. Sekretorė perskaitė pra-

eito susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Apylinkės išdininkė Loreta Kynienė padarė platų išdo stovio pranešimą.

Pirmininkė V. Meiluvienė pranešė, kad į St. Peterburgo apylinkę įstojo dešimt naujų narių. Jų įstojimas buvo suktas plovimu. Taip pat ji suminėjo ir per rankas perleido naujai Čikagoje išleistą knygą "Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje", redaguotą buvusios "Draugo" redaktorės Danutės Bindokienės. Knyga turi daug spalvotų iliustracijų ir aprašymų apie lietuvius ir jų bažnyčias Amerikoje.

Apylinkės narė Angelė Karnienė pastebėjo, kad mūsų kartos lietuviai išdirbo 50 metų ir daugiau LB organizacijoje. Reikėtų stengtis įtraukti ir naujai atvykusius "trečiabangius", supažindinant juos su LB organizacija.

Programai pasibaigus, mūsų apylinkės narys kun. dr. Matas Čyvas savo 93-čio gimtadienio proga susirinkusius pavaišino šampanu. Jam buvo sudainuota "Ilgiausių metų". Pirmininkė V. Meiluvienė padėkojo apylinkės narėms, prisidėjusioms prie užkandžio paruošimo, ir pakvietė visus narius pasivaikinti skaniu kugeliu ir kavute su priedais.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Išrinktoji Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Linas Katauskas, kuris gyvena Amerikoje ir dirba Marquette banke Čikagoje, bet po kelių metų grįžo į Lietuvą ir ten dirba banke.

NEW YORK, NY

LIETUVAI SKYRĖ 97,000 DOL.

Gegužės 30 d. įvyko 35-asis Tautos fondo metinis suvažiavimas fondo raštinėje, 307 West 30th Street, Manhattan, NY.

Atsilankė TF finansinės investicijų kompanijos Graybill-Bartz partneris ir pranešė apie TF finansinį stovį. TF palyginamai mažai pralaimėjo per krizę ir iš savo palūkanų dar davė Lietuvai paramos už 97,000 dol. Dr. Rožė Šomkaitė pranešė, kad jos projektai "Knygos Lietuvai" ir "Knygos mokyklų bibliotekom" buvo ir tebėra labai sėkmingi. Buvo atspausdintos penkios labai vertingos knygos - "Lietuviai Arktyje", "Sakalai parskrido", "Gyvenimas duobėje", "Kelionė į niekur ir atgal", "Sąžinė" - jos yra ne tik išdalintos Lietuvos mokykloms, bet jos yra ir patalpintos US Kongreso bibliotekoje, Washington, D.C.

Antras projektas, Lietuvos mokyklų bibliotekų praturtinimas, turi tikslą visas Lietuvos mokyklas aprūpinti 100 dolerių

vertės knygomis bręstančio jaunimo auklėjimo klausimais. Šiuo metu Lietuvoje gausiai aprašytas "Bridges", "Vytis", ir "Valstiečių laikraštis".

Dr. Bražėnaitė-Paronetto pranešė, kad jau yra įdukrinta 252 mokyklos.

Tarybos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė pranešė apie Tarybos metinę veiklą. TF atstovybė Lietuvoje sąžiningai dirba, išdalina paramą. Neužilgo bus įkurtas Juozo Giedraičio fondas įamžinti ilgametį TF veikėją Juozą Giedraitį. Po pietų pertraukos vyko rinkimai. Buvo išrinkti du nauji Tarybos nariai: Vidmantas Matušaitis ir Vidas Kleiza.

Rezoliucijas perskaitė buvęs Tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis. Bus tęsiamos vertingos TF programos ir projektai ryšium su Lietuvos švietimu ir kultūra.

Gegužės 31 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijos patikėtinis, Jose Rudis gavo 2009-ųjų metų Grand Marshal titulą South Brooklyn Pulaski Parade Committee.

Tai vyko Sirico's restorane, 8015 13th Avenue, Brooklyn. Ponai Rudžiai pakvietė savo draugus ir svečius iš Apreiškimo parapijos dalyvauti šiame gražiam baliuje - dalyvavo kun. Vytautas Volertas, Ramutė Žukaitė, Butkai ir Astra Butkutė, Malvina Kliveckienė, Vida ir Algis Jankauskai ir dr.

PITTSBURGH, PA

RADIO PROGRAMA UŽSIDARĖ

Šitas globalizacijos ir suvienodinimo noras pasiekė ir lietuvius Pittsburgh, PA. "Echoes of Lithuania" radijo programa, po 40-ies metų užsidarė. Dalia Yucius, programos vedėja, per WEDO 810, sakė Pittsburgh Post-Gazette, kad reklamos po truputį retėjo ir retėjo, nes rėmėjai turėjo finansinių sunkumų. Jos tėvas Vyto Yucius pradėjo ir vedė šią programą.

Giedrė Kumpikaitė. Buvo įdomus pokalbininkas - Curtis Sliwa, kuris yra įkūręs Guardian Angels ir yra didelis lenkų patriotas.

Maironio lituanistinės mokyklos užbaigtuvės įvyko birželio 6 d. Atsimainymo parapijos patalpose. Užbaigtuvės susidėjo iš dviejų dalių: pirmoji abiturientų pristatymas, įteikiami atestatai ir apdovanojimai. Antroji dalis – šaunus pokylis irgi Atsimainymo parapijoje. Visuomenė buvo kviečiama ateiti ir pabendrauti. Buvo vaišės su programa.. Su šia švente prasidėjo vasaros atostogos. Didelė pagarba visiems mokytojams, kurie su dideliu pasiaukojimu per visus metus mokinius mokė lietuvių kalbos, literatūros, geografijos, istorijos, tikybos, dainavimo bei tautinių šokių.

Birželio 14 d., Gedulo ir vilties diena - Baisiojo birželio minėjimas buvo Apreiškimo parapijoje tuojau po 10 val. šv. Mišių. Programą atliko New Yorko choras. Po programos, vaišės. Rengė LB NY Apygarda.

NEW JERSEY, NJ

Birželio 7 d. vyko lietuvių festivalis Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje Elizabeth, NJ. Skambėjo Stasio Telsinsko lietuviška muzika, kun. Staniškio atliktas gitaro bliuzas. Girdėjome vaikų chorą "Varpelis". Grožėjomės lietuviškais tautiniais šokiais. Buvo skanių lietuviškų valgių ir lietuviško ala,us, gintaro dirbinių, vaikams užsiėmimų.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Užsienio lietuviai Europos Parlamento rinkimuose balsavo aktyviau nei rinkėjai Lietuvoje. Jei Lietuvoje balsavo 22,48 proc. rinkimų sąrašuose esančių rinkėjų, užsienyje aktyvumas siekė santykinai daugiau - 36,21 proc., t.y. iš 18,5 tūkst. užsienio rinkėjų sąrašuose įrašytų Lietuvos piliečių savo valią pareiškė 6,69 tūkst.

"Verpstės" skautės birželio 1 d. Lemonte, IL, pagerbė kun. Antaną Saulaitį, SJ, jo 40 kunigystės ir 70 metų amžiaus sukakčių proga. Pirmoje eilėje iš k.: Irena Grigaitienė, Marytė Utz, Daila Liubinskienė, Genė Rimkienė, Vida Rimienė, kun. Antanas Saulaitis, SJ, Nijolė Martinaitė-Nelson (priekyje), Irena Kerelienė, Aušrelė Sakalaitė; antroje eilėje stovi iš k.: Dalia Povilaitienė, Genovaitė Treinienė, Aldona Rauchienė, Danutė Dirvonienė, Rita Penčyliienė, Danutė Korzonienė, Joana Krutulienė, Daiva Luneckaitė-Bulicz, Ritonė Rudaitienė ir Milita Lauraitienė.

R. Korzono nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Vyriausybė pritarė Vytauto Žalio atšaukimui iš Lietuvos ambasadoriaus Moldovoje pareigų ir Violetos Motulaitės skyrimui Lietuvos nepaprastąja ir įgaliotąja ambasadore Moldovoje ir teikia jos kandidatūrą Prezidentui. Nuo 2007 metų V. Motulaitė eina Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Politikos planavimo departamento ambasadorės ypatingiems pavedimams pareigas. V. Motulaitė 1997-1998 m. dirbo Užsienio reikalų ministerijos Politikos departamento Tarptautinių organizacijų skyriaus pirmąja sekretore, patarėja, 1998-2001 m. – Lietuvos ambasados Čekijoje pirmąja sekretore, patarėja, 2001 m. – Užsienio reikalų ministerijos Integracijos į NATO skyriaus patarėja, 2001-2003 m. – Azijos, Afrikos ir Okeanijos šalių skyriaus vedėja, 2003-2004 m. – Informacijos ir viešųjų ryšių departamento direktore, 2004-2007 m. – Lietuvos ambasados Danijoje ministre patarėja. **V. Motulaitę ambasadore Moldovoje** siūloma skirti nuo rugpjūčio 10 dienos, ji bus antroji Lietuvos ambasadorė Moldovoje. Lietuva ir Moldova diplomatinius santykius užmezgė 1992 metų liepos 8 dieną.

Vyriausybė taip pat pritarė **Dariaus Degučio** skyrimui nepaprastuoju ir **įgaliotuoju ambasadoriumi Izraelyje**. Šiuo metu D. Degutis eina Užsienio reikalų ministerijos Globalios politikos departamento ambasadoriaus ypatingiems pavedimams pareigas. D. Degutis 1991-1992 m. dirbo Užsienio reikalų ministerijos Politikos departamento Šiaurės Europos šalių skyriaus pirmuoju sekretoriumi, 1992-1995 m. – Lietuvos ambasados Danijoje patarėju, 1995-1998 m. – Užsienio reikalų ministerijos Europos integracijos departamento Politinio bendradarbiavimo skyriaus vedėju, 1998-1999 m. – Lietuvos ambasados JAV patarėju, 1999-2001 Lietuvos ambasados JAV ministru patarėju, 2001-2004 m. – Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Lenkijoje, 2004-2006 m. – Užsienio reikalų ministerijos Saugumo politikos departamento ambasadoriumi ypatingiems pavedimams, 2006 m. – Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių skyriaus vedėju, 2006-2008 m. – Ekonominio saugumo politikos departamento ambasadoriumi ypatingiems pavedimams. D. Degutį ambasadoriumi Izraelyje siūloma skirti nuo liepos 10 dienos, jis bus ketvirtasis Lietuvos ambasadorius Izraelyje. Lietuva ir Izraelis diplomatinius santykius atkūrė 1992 metų sausio 8 dieną.

Maskvoje apvogtas Lietuvos atašė gynybos klausimais Rusijoje Česlovas Šlėgaitis. Kaip informuoja Maskvos milicijos pareigūnai, vagys pasinaudojo tuo, kad atašė paliko atrakintą savo automobilį "Subaru", ir pavogė automobilyje buvusį jo portfelių, informuoja Rusijos naujienų portalas rbc.ru. Pareigūnų teigimu, portfelyje buvo Č. Šlėgaičio diplomatinis pasas, mašinos draudimo polisas ir apie 20 tūkst. rublių (1580 Lt). Šiuo metu vyksta vagišiaus paieškos. Milicijos pareigūnai bando nustatyti jo tapatybę, taip pat, ar nusikaltėlis veikė vienas, ar turėjo bendrininkų. Lietuvos ambasada Rusijoje šio incidento nekomentuoja.

Lietuvos Vyriausybė priėmė nutarimą dėl Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Vyriausybės ir Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centro reorganizavimo. Nutarimu Tautinių mažumų ir išeivijos departamento teisės ir pareigos nuo 2010 metų sausio 1 dienos išdalijamos Kultūros ministerijai, Švietimo ir mokslo ministerijai ir Užsienio reikalų ministerijai. Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras nuo 2010 metų sausio 1 dienos prijungiamas prie Užsienio reikalų ministerijos. Vyriausybė taip pat pritarė nutarimų „Dėl Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“, „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ ir „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimams, susijusiems su reorganizuojamo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Vyriausybės ir Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centro teisių ir pareigų išdalijimu.

Reorganizavus Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą prie Vyriausybės ir Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centrą, Užsienio reikalų ministerija perims šių institucijų funkcijas palaikyti ir stiprinti ryšius su užsienyje gyvenančiais lietuviais, skatinti užsienio lietuvių įsitraukimą į valstybės gyvenimą.

ĮVYKO SPROGIMAS

Lietuvoje vadovaujamoje Afganistano Goro provincijoje kariams birželio 2 d. patuliuojant prieš automobilių koloną buvo susprogdintas savadarbis sprogmuo. Birželio 2 d. įvykusio atsitikimo metu nei kariai, nei transportas nenukentėjo.

Savadarbis sprogstamas užtaisas susprogo už 100 met-

rų nuo pirmosios kolonos mašinos. Atsitikimas įvyko maždaug 130 kilometrų į pietvakarius nuo Goro provincijos sostinės Čagčarano, kuriame įsikūrusi Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės (PAG) stovykla.

Kariai toliau tęsia užduotis numatyta rajone.

Lietuvos ministras pirmininkas Andrius Kubilius dalyvavo komunizmo žlugimo 20-ųjų metinių minėjime ir Krokuvos Vavelio pilies kieme kartu su buvusiu Lenkijos prezidentu Lechu Valensa, „Solidarumo“ simboliu, buvusiu Čekijos prezidentu Václav Havel, taip pat su Lenkijos, Čekijos, Vokietijos, Vengrijos, Rumunijos, Ukrainos premjerais kreipėsi į iškilmių svečius, prisimindamas Lietuvos nepriklausomybės kelią. Nuotraukoje trečias iš kairės Andrius Kubilius, Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Lenkijos ministras pirmininkas Donald Tusk.

www.lrv.lt

PREMJERO ANDRIAUS KUBILIAUS ŽODIS

Krokuva, birželio 4 d. Didelė garbė būti čia šiandien ir kartu su Jumis švęsti bendrą mūsų pasiekimą – komunizmo žlugimą ir laisvės triumfą. Tai mūsų pergalės diena. Prieš dvidešimt metų įvyko pirmieji laisvi rinkimai sovietų bloke – buvo suformuota pirmoji nekomunistinė visame sovietų bloke Tadeušo Mazoveckio Vyriausybė. Varšuvos bloko siena įtrūko, o vos po penkių mėnesių griuvo ir Berlyno siena.

„Solidarumas“ Lenkijoje, Sąjūdis Lietuvoje, kiti kylantys nacionaliniai judėjimai Varšuvos bloko valstybėse ir Sovietų Sąjungoje tapo įvykių grandine, kuri padėjo mums nusimesti grandines. **Baltijos kelio grandinė iš pusantro milijono žmonių, susikabinusių rankomis nuo Vilniaus iki Talino, labai aiškiai pademonstravo, kad jokios kliūtys nesustabdys mūsų kelio į nepriklausomybę.**

Mūsų laisvės judėjimą Vidurio ir Rytų Europoje vienijo bendri tikslai, bendros vertybės, bendra drąsa. Drąsos mums įkvėpė popiežius Jonas Paulius II, kuris ištare „nebijokite“, ir įsitikinimas, kad tiesa – mūsų pusėje ir kad nesame vieni. Todėl mes nebijojome. Mes visi įrodėme, kad ne tankų divizijos nugali blogio imperiją, pastatytą ant melo ir priešpaudos. Nugali vertybės ir solidarūs jų gynimas. Nepamirškime to, tęskime tai. Tęskime tai perduodami mūsų vertybes ir mūsų solidarumą kaimynams, ypač Rytuose. Ir nebijokime vėl skelbti savo vertybes.

"Kol kas dar tiksliai nežinome, koks buvo sprogmuo", - Krašto apsaugos ministerija cituoja PAG-9 vadą pulkininką Alvydą Šiuparį.

LGITIC

MINISTRŲ SUSITIKIME OKUPACIJOS ŽALOS ATLYGINIMAS NEBUVO KELIAMAS

Per Lietuvos ir Rusijos užsienio reikalų ministrų susitikimą birželio 4 d. sovietinės okupacijos žalos atlyginimo klausimas nebuvo svarstomas, bet Rusija žino, kad šis klausimas yra Lietuvos darbotvarkėje, teigia Lietuvos užsienio reikalų ministerija (URM).

„Rusijos URM vadovybė žino, kad žalos atlyginimo klausimas yra darbotvarkėje, bet šis klausimas nebuvo svarstomas pirmojo po dvejų su puse metų pertraukos įvykusio užsienio reikalų ministrų dvišalio susitikimo metu“, – sakė URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamento direktorius Rolandas Kačinskas.

Sovietinės okupacijos padarytos žalos kompensavimo klausimą Lietuva iškėlė iškart paskelbusi Nepriklausomybę. Lietuvos piliečiai išreiškė savo valią dėl žalos atlyginimo surengtame gyventojų referendume. 2000-ųjų birželį Seimas priėmė įstatymą „Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo“, tačiau realių žingsnių vykdyti šį įstatymą nesiimta. Rusija pastaraisiais metais neigia, kad Baltijos šalys buvo okupuotos.

Danijoje įvykęs Vygaudo Ušacko ir Sergejaus Lavrovo

susitikimas buvo pirmasis dvišalis Lietuvos ir Rusijos užsienio reikalų ministrų susitikimas po pustrėčių metų pertraukos. 2006 metų lapkritį S. Lavrovas Maskvoje priėmė tuometinį Lietuvos diplomatinio vadovą Petrą Vaitiekūną. Kaip pranešė Lietuvos URM, per ketvirtadienio susitikimą V. Ušackas „pažymėjo, kad Lietuva yra suinteresuota palaikyti abipusiškai naudingus ir tarpusavio pagarbą bei teisingumą grįstus dalykinius santykius su Rusija, plėtoti ekonominius, verslo, akademinius ir jaunimo ryšius.“

Lietuva anksčiau yra skaičiavusi, kad SSRS okupacijos padaryta žala gali siekti apie 80 mlrd. litų, tačiau ši suma nėra oficiali.

1940 metais Lietuvą okupavo Sovietų Sąjunga, vėliau vykstant Antrajam pasauliniam karui Lietuvos teritoriją užėmė nacių Vokietija, 1944-1945 metais Raudonajai armijai iš Lietuvos išstūmus vokiečių kariuomenę Lietuva vėl priverstinai tapo viena Sovietų Sąjungos respublikų. Lietuva per sovietų okupaciją dėl trėmimų, žudynių, priverstinės emigracijos neteko iki trečdaliao gyventojų.

LRT

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas (kairėje) birželio 4 dieną Elsinore (Danija) tarėsi su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu (pirmas iš dešinės) aptarė Lietuvos ir Rusijos dvišalio ir daugiašalio bendradarbiavimo klausimus.

„KARALIENĖ BONA“ VILNIUJE

Sostinėje prasidėjęs pirmasis Vilniaus operos festivalis savo programoje pristato ir prieš dešimt metų sukurtą tautinę operą – „Karalienę Boną“.

Vienintelis lietuviškas veikalas festivalio programoje birželio 12 d. skambėjo Lietuvos rusų dramos teatre, senajoje Vilniaus operoje. Trijų veiksmų operos „Karalienė Bona“ premjera įvyko 2002 metais.

Kūrinio siužetas pasakoja apie istorinę Lietuvos praeitį, garsių ir stiprių XVI a. asmenybių – Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Žygimanto Augusto, jo motinos karalienės Bonos Sforzos ir karaliaus pasirinktosios sužadėtinės Barbaros Radvilaitės gyvenimo, meilės ir aistrų dramą, kurioje susipina tautos, kalbos, papročiai. „Karalienės Bonos“ spektaklis Vilniaus operos festivalyje – savotiška premjera, nes specialiai šiam festivaliui G. Kuprevičius parengė naują, papildytą operos redakciją. Iš naujo buvo parašytos „Bučinių arija“ Barborai (Rita Preikšaitė) ir Žygimanto arijozo „Liaukis, Augustai, raudot“, kurią atliko Vytautas Juozapaitis.

Naujai suredaguoti ir instrumentiniai intarpai, suteikiantys kūrinii naujų spalvų. „Man rūpėjo parodyti valdovo dramą ir savotiškai perspėti amžininkus, kad be inovacijų, europinio mąstymo ir politinės drąsos bei išmanymo neįmanoma sėkmingai tęsti tūkstantmetės Lietuvos istorijos. Man atrodo, kad mūsų opera Vilniuje rodoma labai laiku. Iš istorijos mokomasi mažiausiai, priešingu atveju žmonės nebekartotų tų klaidų, kurios visiems gerai žinomos“, – sako kompozitorius G. Kuprevičius.

Pagrindinės Bonos partijos atlikėja **Sabina Martinaitytė** už šį vaidmenį buvo įvertinta Kauno teatralų „Fortunos“ prizų ir Kultūros ministerijos premija. „Fortunos“ diplomais apdovanoti operos režisierius **Gintas Žilys** ir dirigentas **Virgilijus Visockis**.

Spektaklio scenografiją ir kostiumus sukūrė dailininkai Adomas Jacovskis ir Aleksandra Jacovskytė, choreografiją – Vesta Grabškaitė. Operoje dainuos S. Martinaitytė, V. Juozapaitis, R. Preikšaitė, Kęstutis Alčauskis, Mindaugas Zimkus, Tomas Ladiga, Žanas Voronovas, grojo Kauno valstybinio muzikinio teatro orkestras.

„Karalienė Bona“ – antroji kauniečio kompozitoriaus opera.

Svarbiausi jo kūriniai – opera „Prūsai“, miuziklai „Ugnies medžioklė su varovais“ ir „Aš tau siunčiu labų dienų“, oratorija „Santaros kelias“, muzika fortepijonui bei elektroniniams muzikos instrumentams. *LRT*

LIETUVA

*Lietuva, tariau šį žodį, tartum liesčiau širdį
Motinos, seniai užmigusios kape,
Ji, žinau, kiekvieną mano maldą girdi,
Atsiliepia meilė, negandoj, džiaugsme.*

*Lietuva, glausk prie savęs vaikus nuklydusius,
Glausk paklydusius, netgi išdavusius, silpnus
Ir mylėk visus, visus tavy užgimusius,
Gyvenusius ir tuos, kur tik kažkada gal bus.*

*Girdžiu ne žodį, ne raides, o dainą,
Kai Tavo vardą raštuose istorijos skaitau,
Mylėti, dirbti, dėl tavęs gyventi maža,
Laimingas, kas gyvybę gali atiduoti tau.*

*Lietuva, ašara sūri ant mano lūpų,
Saulės spindulį, krūtinės šilumą,
Kiekvienam buvai, esi ir būsi
Žemė ir dangus, kaip Dievo dovana.*

*Viskas viskas čia tavim alsuoja,
Viskas teka, auga ir banguoja Tau.
Dienos, vakarai, nušvintantys rytojai,
Viskas, ką jaučiu, ką aprėpiu, matau.*

*Lietuva, tariau šį žodį, tartum liesčiau širdį
Motinos, seniai užmigusios kape.
Tavo vardas degina, lietuvi kelia, šildo,
Leisk palikt mums amžiams tavyje.*

Leonas Milčius

2009-05-30

Raudondvaris

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol,

II-oji - 3,000 dol.,

III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams:

LIETUVAI – TŪKSTANTIS METŲ!

Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas:

Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome nelaukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti:

ALTS, KONKURSAS

2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas:

Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokal bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Palilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas:

Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

Vandos Dūdienės iliustracija iš leidinio “Sausio naktis”

KULTŪROS KRONIKA

Paryžiaus teatro scenoje vyko Eimunto Nekrošiaus režisuotas spektaklis "Faustas", turėjęs tęstis tris valandas penkiasdešimt minučių, bet truko ilgiau, kadangi pagrindinio vaidmens atlikėjas Vladas Bagdonas blogai pasijuto. Buvo iškviesta pirmoji pagalba. Kiek vėliau aktorius vėl pasirodė scenoje ir puikiai vaidino. Bet medicinos gydytojas su lagaminu "SOS Medicine" nuskubėjo į užkulisį. Aktoriui buvo padaryta kardiograma. Trečias veiksmas prasidėjo šiek tiek vėliau. Spektaklyje Margaritos vaidmenį vaidino Elzbieta Latėnaitė. Iš viso vyko dešimt lietuvių spektaklių su viena diena poilsio.

Lietuvos mokytojų kvalifikacijai kelti skirti pinigai iš Europos Sąjungos fondų, nubyra net milijoninėmis sumomis valdininkams. Tai skandalinga padėtis švietimo sistemoje. Tokią žinią paskelbė Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius. Paaiškėjo, kad pirkimų konkursų sąlygos surašomos taip, kad jų laimėtojai tai žino iš anksto ir pinigai nubyra ministerijos tarnautojams. "Per pastaruosius metus maždaug 60 ministerijos tarnautojų išsimokėjo beveik vieną milijoną litų", - pranešė Švietimo ministras G. Steponavičius. Ne vienas tarnautojas atleistas iš pareigų. 2007-2013 metams vien pedagogų tobulinimui numatyta 174, 5 mln. litų fondas.

"Šimtas stygų" koncertas buvo Vilniuje didžiulė šventė. Programoje buvo Hector Brelioz "Romos karnavalas", Bethoven koncertas fortepijonui Nr.4 G-dur, op.58 ir Čaikovskij Serejada styginiams C-dur. Forteipijonu skambino jaunas, talentingas pianistas Lukas Geniušas. Koncertas birželio 7 d. Vilniaus Kongreso rūmuose praėjo didžiuliu pasisekimu. Pianistas - trečioji muzikų Geniušų karta.

Dailininkas Saulius Vaitiekūnas Zarasų gatvėje iš esančio konservų fabriko nuomojasi patalpas savo dirbtuvei ir ten įrengė savo galeriją pavadinimu "Terra recognita". Tai atpažintoji žemė. Joje dailininkas kiekvieną savaitgalį išstatys pačius naujausius kūrinius. Jis buvo sumanęs įkurti XXI amžiaus meno muziejų ir tą idėją siūlė Vilniaus merui. "Tačiau meras susirgo Gugenheimo liga ir aš likau su savo kūdikiu ant rankų", - pasakojo menininkas.

Kuršių Nerijoje jau prasidėjo vasaros sezonas. Neringa išsi-puošė gėlynais, atvėrė duris šaltuoju metu nedirbusios kavinės ir suvenyrų krautuvėlės. Neringiečiai šiomet tikisi kaip pernai sulaukti 500-700 tūkstančių poilsiautojų. Jau sulaukė turistų iš Vokietijos, Suomijos, Ispanijos, Prancūzijos, Italijos, užsisakė vietas Skandinavijos turistai. Dėl kainų vyksta derybos.

Lietuvos sostinėje pastatytas paminklas roko muzikantui F. Zappai. Jo sūnus atvyko į Lietuvą, kuriam gerbėjai surengė iškilmingą priėmimą. To paminklo kopija buvo padovanota parvežti į Baltimą. Fotografas S. Paukštys laukia F. Zappo sūnui parodyti paminklą. Kritikai teigia pasipiktinę, kad Lietuvos himno kūrėjui dr. Vincui Kudirkai paminklui nerandama padorios vietos sostinėje.

MAŽOSIOS LIETUVOS GENOCIDAS

Jonas Dainauskas

II.

Visi vežimai tankų buvo sudaužyti. Vežimuose turėta bėglių manta buvo išdraskyta. Tai buvo bėgliai nuo Gumbinės. Jokių gyventojų nebuvo. Iš dešinės pusės nuo karčemos "Weisser Krug", pirmajame kieme buvo vienas gardinis vežimas, prie kurio keturios nuogos moterys, nukryžiovimo padėtyje, buvo vinimis prikaltos.

Ten pat, Gumbinės kryptimi, už karčemos "Roter Krug" buvo kluonas. Prie abiejų to kluono durų buvo prikaltos, nukryžiovimo padėtyje, labai kruvinos dvi moterys. Visų moterų rankos buvo prikaltos vinimis. Butuose buvo rasta 72 moterų (įskaitant ir vaikus) ir vieno 74 metų amžiaus vyro lavonai, žvėriškai nužudyti. Tik keli lavonai turėjo šūvius į pakaušį. Kelių kūdikių galvos buvo suskaldytos kažkokiu kietu įnagiu. Viena mebute buvo rasta sofoje sėdinti virš 80 metų senutė, kuriai pusė galvos buvo atkirsta kirviu ar kastuvu. Visi tie lavonai buvo nugabenti į kapines, kur turėjusi atvykti kokia užsienio gydytojų komisija. Per tris dienas tai komisijai neatvykus, visi tie nužudytieji buvo palaidoti. Tik į penktą dieną atvyko gydytojų komisija ir visi palaidotieji buvo ekshumuoti. Apžiūrėjus nužudytųjų lavonus, gydytojai vieningai konstatavo, kad visos moterys (įskaitant ir 8-12 metų

mergaites, buvo išprievartautos, net ir toji 84 metų senutė. Visi jie buvo Nemirkiemio gyventojai.

Tarptautiniam kariniam tribunolui Niurnberge buvęs Vokietijos kariuomenės parašiutininkų kuopos vadas vyr. lttn. dr. Henrich Ambeger parodė, kad jis matė ant kelio iš Nemirkiemio Gumbinės kryptimi, prie Ungurės upelio, rusų tankų sutraiškytus ne tik vežimus bei arklius, bet moteris ir vaikus, "plokščiai išpaustus į žemę". Kelio pakraščiuose ir kiemuose gulėjo lavonai civilių žmonių, kurie buvo ne kovos veiksmų, o planingai nužudyti. Kelio pakraštyje, sako, susirietusi sėdėjo sena moteris, šūviu į pakaušį, nužudyta. Čia pat gulėjo ir kelių dienų kūdikis, artimu šūviu į kaktą nušautas, nes kulkos įėjimas buvo apsvilintas, o pakaušyje kumščio dydžio žaizda. Keli kiti lavonai neturėjo šaunamų žaizdų ir, atrodo, buvo nužudyti kastuvais ar šautuvų buožėmis, nes veidai buvo sutraiškyti. Vienas vyras buvo prikalta vinimis prie kluono durų. Tarp Ungurės bei Romintos esančiose vietovėse panašių nužudymų buvo labai daug.

Vokiečių kariuomenės 4 armijos generalinio štabo šefas Gencrefas Eridi Dethleffsen, JAV teismui Naujame Ulme, 1946-07-05 d. parodė: "... 1944 m. spalio mėn. Laikinai užėmę vietoves į pietus nuo

Gumbinės ir iki Nemirkeimio, daugelyje vietų civilius gyventojus kalė prie kluonų durų ir sušaudė. Nužudytos moterys buvo išprievartautos. Ten pat 50 prancūzų karo belaisvių, rusų kareivių buvo nušauti. Tai įvyko 48 valandų bėgyje. Panašių parodymų yra daug, ypač moterų iš tų vietovių ir kurios išliko gyvos. Tarpe Nemirkiemio nužudytų buvo B. Aschmoneit 70 metų. Vienas atsitiktinai likęs gyvas Nemirkiemio gyventojas paliudijo, kad rusų kariai, įsiveržę tankais į miestelį per garsiakalbius šaukė, kad gyventojai neturi slapstytis, nes jiems nieko neatsitiks. **Tie, kurie patikėjo, paliudyti negali...**

To trumpo, poros dienų, įsiveržimo metu Gumbinės-Nemirkiemio rajono veik kiekvienoje vietovėje tada nužudė 10 - 20 - 30 civilių gyventojų, net ir kelių savačių kūdikių, o daugumoje moterų.

Tai buvo Tarybų rašytojo Erenburgo raginimo "Žudyti! Žudyti!" "gėlėlės", tada paliudytos nužudytų, nukankintų lavonų. Tačiau tai buvo tik "menkutės gėlėlės" palyginus su tomis masinėmis žudynėmis, kankinimais, prievartavimais, plėšimais, deginimais, kurie Rytprūsius, Mažąją Lietuvą, užgriuvo pradedant 1945 m. sausio mėnesiu. Tik toks skirtumas, kad to masinio genocido aukomis liko nepaliudytos fotografijų ar gydytojų komisijų. 1945 m. sausio mėn. Rusų ofenzyva atėjo iš pietvakarių pusės, pirmučiausiai paliečiant tas Rytprusių vietoves, kurias Stalinas, savavališkai priskyrė Lenkijos Liaudies Respublikai.

Štai, sausio 29 d. iš ryto, Sensburgo apskrityje, į Runschendorf'o stambų ūkį /kai apylinkėje jokių karo veiksmų jau nebuvo / atėjo trys rusų kariai. Jie, linksmi bejuokaudami, ištraukė iš kišenės butelį deginės ir pareikalavo, kad šeimininkas su jais eitų į kitą kambarį. Po trumpo laiko ten pasigirdo šūvis, o rusai grįžo į virtuvę, automatininių pistoletų ugnį paleido į visus ten buvusius civilius gyventojus. Nušautųjų tarpe buvo dvi moterys iš Treuburgo apskrities, viena su trimis vaikais /kurių jauniausias buvo 6 mėnesių/, o kita - su dviems vaikais. Bėgančias laukan kelias moteris rusai nušovė lauke. Grįžę atgal tie rusai nušovė du senius ligonius, gulėjusius lovoje ir pribagė porą sužeistų, gulėjusių ant grindų. Vasario 1 d. kaimynai bendroje duobėje palaidojo viso 14 nužudytų.

Ungurapės vakarinėje dalyje, rusų tankai sulaikė didelę bėglių vilkstinę.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 10 d., šeštadienį Šv. Jurgio parapijos uždarymo pokylis Lietuvių namuose.

PABRANGO PAŠTO ŽENKLAI

Užmiršusiems primename, kad nuo gegužės 11 dienos pašto ženklas paprastam laišku kainuoja 44 centus.

Jeigu dar turite užsilikusių pašto ženklų po 42 centus, reikės nusipirkti papildomai po 2 centus ir užklijuoti kartu.

Daugelis įsitikino, kad geriausi tie, su užrašu „forever". Jie niekada nesensta ir niekada nesibaigia jų galiojimo laikas, gudruoliai galėtų jų nusipirkti didelį kiekį žemesne kaina, nes kiek bebrangtų laiško siuntimas, jie visada galioja, nesvarbu, už kiek centų kažkada buvo pirkti.

Ant tų „forever" pavaizduotas „Liberty Bell", ir nepažymėta jokia kaina, nes juos galima bet kada užklijuoti ant šalies viduje siunčiamo laiško, sveriančio ne daugiau kaip unciją.

Kai kurie perka pašto ženklelius su pažymėta kaina, nes ji daug gražesni, negu kuklūs su „Liberty Bell".

Paštas kaip tik išleido naują seriją, kainuojančią jau po 44 centus, su Simpsonų šeima. Kam patinka Simpsonai, gali įsigyti pakankamai, nes kitas pašto ženklų brangimas - tik po metų, tad bus laiko juos panaudoti.

Labai laukiam

NAUJŲ *DIRVOS* SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokačių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2009 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vėjų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

150 metų Prūsijos lietuvių dragūnų pulko (1717-1867) sukakčiai paminėti buvo išleistas šis kariškas ženklas su Prūsijos Abrechto įrašu. Dešinėje viršuj yra Lietuvos valstybės ženklas Vytis. Rusai užgrobė Karaliaučiaus kraštą drįsta sakyti, kad tai buvo jų žemė.

ATSIISVEIKINANT SU A.A. INŽ. JONU JURKŪNU

Inž. Jonas Jurkūnas mirė 2009 m. gegužės 21 d. Floridoje, sulaukęs be vieno mėnesio 94 metus. Laidotuvės įvyko Čikagoje. Penktadienio vakare, gegužės 29 d., buvo suorganizuotas atsisveikinimas Petkus Lemont laidojimo namuose, kuriame kalbėjo apie Jono nueitą kelią inž. Vaclovas Mažeika, artimai bendravęs su Jonu per 73 metus.

Jonas Jurkūnas gimė 1915 m. birželio 28 d. Vindeikių kaime, Musninkų valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Baigęs Ukmergės gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete, Technikos fakultete, baigė studijas 1942 m., gaudamas statybos inžinieriaus diplomą. Karinę prievolę atliko aspirantu Karo mokykloje, įgydamas atsargos jaunesnio leitenanto laipsnį. Baigęs studijas, kaip inžinierius pradėjo dirbti Lietūkyje, eidamas turto ir statybos skyriaus vedėjo pareigas. Savo pavaduotojais jis įdarbino du jaunus inžinierius - Vaclovą Mažeiką ir Joną Vasiiliauską. Visi trys mes buvome pagrindžio organizacijos Lietuvos Laisvės Kovotojų sąjungos nariai. Tai buvo viena iš Laisvės Kovotojų cėlė, kuri atliko svarbų pagrindžio laikraščio “Laisvės kovotojas” platinimo darbą. Iš įvairių Lietuvos vietovių, atvykę Lietūkio kooperatyvų vedėjai gaudavo ryšulį pagrindžio spaudos ir parsiveždavo namo. Jonas buvo labai aktyviai įsijungęs į pagrindžio veiklą, buvo Laisvės Kovotojų sąjungos vyriausios vadovybės prezidiumo pirmininkas.

Be inžinieriškos ir pagrindžio veiklos Jonas rūpinosi ir savo asmeniniu gyvenimu. Nužiūrėjęs gražią ir malonią suvalkietę dantų gydytoją Vincentiną Žemaitytę pasiryžo su ja toliau gyvenime eiti kartu. Vincentinos tėvai Žemaičiai turėjo gražų pavyzdinę ūkį Suvalkijoje. Sardokuose, netoli Vilkaviškio. Žemaičiai iškėlė dideles vestuves savo ūkyje.

Jonas, prisikvietęs pilną sunkvežimį savo draugų iš Kauno, nuvežė į vestuves ir tris dienas šauniai baliavojo me. Aš buvau paprašytas būti Jono pirmuoju pabroliu.

Artėjant prie Kauno Raudonajai armijai teko trauktis arčiau Vokietijos sienos. Jonui pasiūlius, nuvykome pas Žemaičius ir dar tris savaites palaukę 1944 m. liepos 31 d. pervažiavome Vokietijos sieną su arklių traukiamais vežimais. Vokietijoje Jonas nesėdėjo stovykloje nieko neveikdamas, bet 1946-1948 m. buvo Lietuvos aukštesniosios technikos mokyklos vicedirektorius.

1949 m. Jurkūnų šeima at-

Jonas Jurkūnas
“Dirvos” archyvo nuotr.

vyko į Jungtinės Amerikos Valstijas ir apsigyveno Čikagoje. Pradžioje gyveno savo namuose Marquette Parke, vėliau pasistatė namus Beverly Shores ir tenai nuolatos gyveno. Jo žmonai Vincentinai mirus, namus Beverly Shores pardavė ir išsikėlė gyventi į savo kondominium St. Petersburg Beach, Florida.

Amerikoje Jonas, būdamas gabus ir sumanus, greitai prisitaikė prie Amerikos reikalavimų inžinieriaus profesijoje, įsigijo registruoto statybos inžinieriaus teises Illinois valstijoje, buvo Venta Engineering bendrovės prezidentu ir vėliau perėjo į Bartkus and Associates inžinerinę kompaniją kaip direktorius, išdininkas ir viceprezidentas.

Jonas Jurkūnas, susitvarkęs profesiniai ir finansiniai savo gyvenimą, įsijungė į plačią visuomeninę lietuvišką veiklą. Pagrindinės buvo dvi organizacijos, kurioms Jonas skyrė daugiausia laiko, tai **korporacija Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga**. Be to jis buvo Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos pirmininku, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininku, Tautinių namų direktoriumi ir pirmininku, Lietuvių tautinio kultūros fondo pirmininku, **VLIK'o tarybos nariu**, antrojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizacinės komisijos pirmininku. Įsteigė Jurkūnų labdaros ir paramos fondą Lietuvoje remti Musninkų apylinkės studijuojantį jaunimą. Jonas buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino trečio laipsnio medaliu, Skautų sąjungos medaliu ir Korp. Neo-Lithuania aukso

žiedu. Vaclovas Mažeika, savo žodį baigdamas pabrėžė, kad Jonas Jurkūnas buvo vienas iš iškiliausių tautinės minties veikėjų išeivijoje. Jo neaktis yra skaudi ne tik tautininkams, bet ir visai lietuviškai visuomenei.

Toliau kalbėjo Korp. Neo-Lithuania vyriausios valdybos pirmininkas **Eduardas Modestas** apie Jono ypatingą atsida-vimą korporacijai. Jis su pora kitų korporantų atsteigė korporaciją Čikagoje, buvo dviejų stovyklų vadovu, simpoziumų organizatorius ir pravedėjas, paskaitininkas, antrosios Korp. Neo-Lithuania knygos redakcinės komisijos pirmininkas.

Tautinės sąjungos valdybos pirmininkas **Petras Buchas** iškėlė Jono Jurkūno labai aktyvią veiklą Tautinėje sąjungoje. Jonas be tiesioginės veiklos sąjungoje buvo vienas iš steigėjų Tautinių namų ir Tautinio kultūros fondo. Tautiniai namai buvo patogi vieta lietuviškai visuomenei, jie buvo naudojami susirinkimams, minėjimams, parodoms ir kultūriniais rengimams. Tautinis kultūros fondas išleido mokslines istorines knygas apie Lietuvos gyventojų genocidą sovietų ir vokiečių okupacijų metais, rėmė Lietuvos universitetus, siunčiant jų bibliotekoms knygas, periodinę, mokslinę ir grožinę literatūrą, išleido dr. Arvydo Anušausko knygą “Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940-58 metais” ir dr. Arūno Bubnio istorinę knygą „Vokiečių okupuota Lietuva 1941-1944 metais“, Jonas Jurkūnas labai daug prisidėjo ir rūpinosi tų knygų išleidimu.

Inž. Teodoras Rudaitis atsisveikino su Jonu Jurkūnu, kuris yra buvęs Inžinierių ir architektų sąjungos pirmininku, visad buvo aktyvus narys ir daug prisidėjęs prie sąjungos veiklos.

Inž. Eugenijus Bartkus, tik ką grįžęs iš ligoninės, po gana sunkios apendicito operacijos, atvyko iš Beverly Shores, atsisveikinti su daugelį metų kartu dirbusiu savo bendradarbiu. Eugenijus daug ką papasakojo, nurodydamas net atskirus atvejus, apie Jono kaip inžinieriaus veiklą. Jonas buvo sumanus ir kilusias gan sunkias inžinieriškas proble-

mas išspręsdavo greitai, ir teisingai. Jonas buvo siunčiamas net ir į užsienį prižiūrėti vykdymo darbų, ten kur Bartkaus bendrovė turėjo užsakymų.

Visi kalbėtojai savo ir atstovaujamų organizacijų vardu išreiškė nuoširdžią užuojautą Jono dukrai Ramunei su vyru Gintautu ir jų šeimai, sūnui Algiui su žmona Laima ir visiems giminėms.

Jonas Jurkūnas buvo laidojamas šeštadienį, gegužės 30 d. Iš Petkaus laidojimo namų buvo atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kur buvo aukojamos šv. Mišios giedant solistei Audronei Gaižiūnienei. Po šv. Mišių palydėtas, visiems sugiedojus Lietuvos himną, palaidotas šalia žmonos Vincentinos Šv. Kazimiero kapinėse.

Vaclovas Mažeika

DIRVAI AUKOJO

Balzėkas muziejus, Chicago IL	45
T.Bukaveckas, Chicago, IL	45
V.Čeičys, Cleveland, OH	45
R.Kilik, Gurnee, IL	45
A.A. J.Jurkūno atminimui	30
S.Lee, Seminole, FL	25
P.Puidokas, Toronto, CAN.	25
A. Venckūnas, Santa Monica, CA ..	25
L.Kazlauskas, Trail Creek, IN	22
D.Austras, Braintree, MA	20
J.Černius, Glendale, CA	20
V.Koklys, Cave Creek, AZ	20
J.Kirvelantis, Homer Glen, IL	10
E.Mackevičius, Euclid, OH	10
R.Sidrys, Albuquerque, NM	10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

A.† A. JONUI JURKŪNUI,

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos garbės nariui ir buvusiam pirmininkui, iškeliavus Amžinybėn, Sąjungos valdyba reiškia gilią užuojautą dukrai RAMUNEI, sūnui ALGIUI ir jų šeimoms ir visiems velionio JONO likusiems artimiesiems.

*ALTS Valdyba:
Petras Buchas
Eugenijus Bartkus
Jonas Variakojis
Irena Dirdienė
Oskaras Kremeris*

Tautinės minties puoselėtojai

A.† A. Inž. JONUI JURKŪNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą RAMUNĘ su vyru GINTAUTU bei jų šeimą, sūnų ALGĮ su žmona LAIMA bei kitus artimuosius ir kartu liūdime.

*St. Peterburgo, FL
tautininkai*

**Amžinybėn iškeliavo išeivių
Tautininkijos milžinas**

A.† A. JONAS JURKŪNAS

Drauge liūdėdami, gilią užuojautą reiškiamo skyriaus narei, Velionio dukrai

RAMUNEI VITKIENEI,
Jos šeimai ir visiems artimiesiems

*Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyrius*

Iškiliam tautinės minties veikėjui

A.† A. Inž. JONUI JURKŪNUI

mirus, jo sūnui ALGIUI su žmona LAIMA, dukrai RAMUNEI su vyru GINTAUTU, anūkams DARIUI ir LINUI su šeimomis reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Vanda ir Vaclovas Mažeikai

BRANGŪS DIDŽIOJO CLEVELANDO APYLINKĖS SKAITYTOJAI,

Sveiki! Rašau jums Lietuvos beisbolo asociacijos, šalies rinktinės vardu, kad perduočiau jums kai kurias jaudinančias žinias: lietuvių beisbolas atvyks ta į jūsų miestą! Mes kviečiame jus atvykti ir parodyti jūsų palaikymą lietuvių beisbolui!

Lietuvių nacionalinė beisbolo komanda atvyks ta į Cleveland, OH, 2009 Žemyno taurėje, tarptautiniame jaunimo beisbolo turnyre, pritraukiančiame vienus geriausių beisbolo talentų iš vi-

so pasaulio. Turnyras vyks nuo birželio 30-tos iki liepos 6-tos, tačiau komanda atvyks ta birželio 25-ąją, kad sužaistų keletą treniruočių su vietinėmis komandomis ir dalyvautų kituose kultūriniuose renginiuose.

Šis turnyras bus puikus pasirošimas šiai talentingai komandai varžyboms Europos čempionate, kuris vyks Antverpene, Belgijoje, liepos pabaigoje. Tokia patirtis, kaip ši – labai svarbi žaidėjams, kadangi

leidžia Lietuvos nacionalinei rinktinei stiprinti savo įgūdžius. Tai svarbu ir bendrai visam beisbolui Lietuvoje.

Lietuvos jaunučių rinktinė

Praėjusį sezoną keturiolikmečių nacionalinė rinktinė užėmė 7-tą vietą Europos čempionate. Tai yra didelis rezulta-

tas šaliai, kur beisbolas yra vis dar palyginti nežinomas. Beisbolas Lietuvoje prasidėjo tik tai prieš 20 metų ir vis dar gyvena šešėlyje Lietuvos “nacionalinės pramogos” – krepšinio. Mūsų, kaip organizacijos tikslas – pagerinti mūsų Šalies rinktinės pasiekimus, kad pakeltų mūsų jaunimo ir klubo komandų žaidimo lygį ir taptų vis labiau ir labiau konkurencingesniems Tarptautinėje konkurencijoje.

Rėmimas

Be prašymo atvykti į varžybas, mes taip pat norėtume paprašyti jūsų finansinės pagalbos šiai kelionei. Jūsų aukojimas yra nepaprastai svarbus, kad ši kelionė taptų įmanoma. Tai garantuoja, kad visi jauni žaidėjai, kurie nusipelnę savo komandai, sugebės vykti į šią kelionę, nepriklausomai nuo jų šeimos finansinės padėties. Mūsų lėšų rinkimo tikslas šiai kelionei yra 5,000 dol. ir kiek-

vienas aukojimas padeda siekti šio tikslo. Mes ieškome asmenų, norinčių paremti šį vertą reikalą: firmų, galinčių parūpinti parama mūsų kelionėje. Yra daug būdų, kaip jūs tai galite padaryti. Keletas galimų variantų:- aukoti Lietuvos Amerikos Bendruomenei, pažymint, kad jūsų auka yra “Lietuvos beisbolo kelionei”;- padėti su svarbiais kontaktais ir/ar su transportu kelionės metu – atvykti į varžybas!! Mes norime jausti jūsų palaikymą žaidžiant Clevelande!

Jei būtų klausimų dėl mūsų tvarkaraščio Clevelande ar norite prisidėti prie lietuvių beisbolo, prašom susisiekti su maminimi elektroniniu paštu wtgordon@gmail.com.

Su geriausiais linkėjimais,
Will Gordon
Director, Foreign Affairs and Game Development
Lithuanian Baseball Association: www.beisbolas.lt

ATSIŪSTA PAMINĖTI

PENSININKAS

2009 m. gegužė – birželis

JAV Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų tarybos leidžiamą žurnalą redaguoja Danutė Bindokienė, administruoja Birutė Podienė. Redaktorė nenuobodžia rašo apie vyresniesiems gerai žinomą ir

daugeliui išgyventų mėnesį, vadinamą Baisiuoju. Tai 1940-1941 metų birželio pirmosios deportacijos, kuri jaunieji nežino iš pasakojimų. Užsienio lietuviai kasmet minėjo ir mini skaudžiuosius įvykius: trėmimus, areštus, kalėjimus už tai, kad buvo savo tautai ištikimi, už laisvės kovotojų žygius, kad ateities kartos galėtų gyventi laisvoje Lietuvoje. Sveikatos straipsnyje aptariama naujoji gripo rūšis, erkių sezonas, uogų pavojingumas ir įvairūs vaisiai. Motinai pagerbti spausdinami eilėraščiai. Primenama,

kad Lietuvių fondas turi naują vadovybę, Čikagos tautinių šokių ansamblis paminėjo savo 50 metų veiklos sukaktį, kad seniausias dabar laikraštis yra "Tėvynė", šiemet minintis 109 metų sukaktį ir kad šimtmetį švenčiantis dienraštis "Draugas" žada persikelti į buvusius Lietuvos Dukterų namelius Marquette Parke, kai Tėvai Marijonai atsakė patalpas. "Pensininko" adresas: 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Verta užsakyti. Metams JAV tik 15 dol. Kanadoje ir kitur - 25 dol. Žurnalas yra dvimėnesinis.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sėkmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN
Mon. – Fri.: 8am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, OH 44119

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204